

מדינת ישראל

בתי הדין למשמעת - משרד הבריאות בירושלים

תיק: בד"מ

2/8/22

וועדה לפי סעיף 44 (א) לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז - 1976

ד"ר איריס לייטרסדורף – יושבת ראש, נציגת המנהל הכללי
ד"ר יעל אוריון - נציגת הסתדרות הרופאים
עו"ד אריה רוטר - נציג היועצת המשפטית לממשלה

הקובל:

המשנה למנהל הכללי משרד הבריאות

ע"י ב"כ עו"ד יונתן ברג ואח'

-נ ג ד-

הנקבל:

דר' אמיר חמוד

ע"י ב"כ עו"ד ערן קייזמן ואח'

דין וחשבון

(הערת פתיחה: נוכח אי הסכמה שנתגלעה בין חברי הועדה באשר להמלצה על אמצעי המשמעת הראוי במקרה זה , וכן באופן ניסוח הטעמים לכך , תובאנה חוות הדעת שלהלן בנפרד) .

אריה רוטר, עו"ד - נציג היועצת המשפטית לממשלה

רקע והליכים

1. **על סמך כתב מינוי** שקיבלנו מאת כב' שר הבריאות (31/8/22) נתכנסנו לדון בקובלנה שהוגשה מטעמו בעניינו של הנקבל (14/8/22) ; **על פי כתב הקובלנה - בתמצית ההכרחית -** בין השנים 2014 עד 2020 הועסק הנקבל, כבן 35 כיום , בתפקיד רופא במחלקה פנימית במרכז הרפואי לגליל בנהריה . עובדת **פלונית** הועסקה שם בתפקיד **מזכירה רפואית** באותה מחלקה . במהלך שנת 2019 במשך **כחצי שנה** התבטא הנקבל כלפי **פלונית** במספר הזדמנויות בהתייחסות מבזה ומשפילה ביחס למינה ולמיניותה. **על פי הנטען** , במועדים שונים , הסתכל הנקבל על גופה של פלונית והעיר הערות בנוגע לגופה ולבושה , כך: "**איך בעלך נותן לך לצאת מהבית ככה עם המכנסיים האלו?**"; "**מה זה השיער הזה? כאילו התחשמלת?**"; "**מה זה האיפור המוגזם הזה? כאילו את יוצאת למועדון?**"; "**למה את לא ערומה היום?**". בתגובה, שאלה פלונית את הנקבל מדוע הוא מתבטא כך כלפיה בצורה כזאת, ואמרה לו שהוא לא צריך להסתכל עליה ושיתעסק בעניינים שלו . **במועד אחר** , פלונית ישבה במשרדה מול המחשב . הנקבל נכנס למשרד, עמד בסמוך לה ואמר לה: "**מנהל המחלקה ביקש שאשב אתך על מדעי היסוד, אבל מבחינתי את יכולה לשבת לי על הזין**"; פלונית השיבה לנקבל "**מבחינתי אתה יכול לשבת לבעלי על הזין וזו פעם אחרונה שאתה מדבר אליי ככה**" ; במהלך חודש

אוגוסט 2019 פגש הנקבל את פלונית במסדרון המחלקה ואמר לה " **חבל**

שהחצאית שלך לא קצרה יותר". בהזדמנות אחרת, כאשר הנקבל הבחין

שפלונית נכנסת לשירותים, אמר לה " **אפשר להצטרף?**"

2. **הקובל טוען** כי מעשיו הנ"ל של הנקבל מהווים עבירות של **הטרדה מינית** לפי

סעיפים 3(א) (4) ו- 3(א) (5) בצירוף סעיף 4 ל- **חוק למניעת הטרדה**

מינית, תשנ"ח-1988. במעשים אלו גילה הנקבל התנהגות שאינה הולמת

רופא - סעיף 41 (1) ל- **פקודת הרופאים, תשל"ז-1976**.

3. **בדיון שקיימנו** במעמד הצדדים (13/11/22) כפר הנקבל בעובדות כתב

הקובלנה ונטענו מטעמו טענות מקדמיות; בהמשך חזר בו הנקבל מהכפירה

והצדדים הודיעו (24/11/22) כי הנקבל מודה בעובדות הקובלנה ובעבירות

הנגזרות מהן וכי בישיבת הוועדה הסמוכה ידרוש הקובל להטיל על הנקבל

עונש של התליית רישיון למשך **חודש** ימים ואילו הנקבל, מנגד, יבקש להטיל

עליו עונש של **נדיפה**.

4. **בדיון נוסף שקיימנו (8/2/23)** ונוכח הצהרות הצדדים, קבענו כי ניתן לראות

בקובלנה כאילו הוכחה עובדתית ומשפטית. הודענו לצדדים - את המובן מאליו

- כי המותב אינו כבול למתח הענישה שהוצע בהסכמתם וכי אנחנו רואים את

עצמנו חופשיים להמליץ על אמצעי משמעת הולם לפי שיקול דעתנו.

5. **בהמשך עלה הנקבל על דוכן העדים** ונשא את דבריו: לפיהם לאחר סיום

לימודיו באיטליה הוא עשה התמחות ברפואה פנימית בבית החולים **גליל מערבי**

בנהריה, סיים תת התמחות (הכוונה ל"התמחות-על") ברפואה דחופה בבית

החולים **בעפולה**, ועתיד לקבל בקרוב תואר ברפואה דחופה. בעת האירועים

נשוא הקובלנה הוא היה לקראת סיום ההתמחות. את התנהגותו הפסולה הוא

מסביר בביטחון עצמי מופרז נוכח מעמדו הבכיר ובכישלון אישי. נוכח האירועים

הנזכרים הוא הפיק והפנים את הלקחים המתבקשים ; מאז הוא התבגר, התקדם מקצועית , התחתן, נולד לו בן , והתנהלותו האישית מאז השתנתה לחלוטין . הוא מבין את הפסול שבהתנהגותו ומשלם עליה מחיר בעונש שהוטל עליו בבית הדין למשמעת של שירות המדינה ובכתם שהוטבע בו .

6. **באי כוח הצדדים** - זה בכה וזה בכה - תמכו בעמדותיהם כפי שהציגו בהסדר "טווח הענישה" עליו הוסכם . **ב"כ הקובל** עמד על תכליות הדין המשמעתית בהרתעה ושמירה על אימון הציבור במקצוע הרפואה ; על חומרת מעשיו של הנקבל בהתנהלות פוגענית כלפי גופה של אישה עם אמירות מיניות ולאורך זמן . **מאידך גיסא** הזכיר לקולא את הבעת החרטה מצידו, את "חסכון" ההליך השיפוטי על המשמעויות הנגזרות מכך ואת העמידה של הענישה המוצעת במתחם הענישה המקובל . **ב"כ הנקבל** עמד על הענישה המוקדמת במסגרת ההליך המשמעתית שהתקיים בנציבות שירות המדינה ; על הכתם שהוטבע במצחו של הנקבל והמגבלות שזה יטיל עליו בהמשך דרכו המקצועית בשירות המדינה . גם הוא תמך את עמדתו בפסיקה של ערכאות שיפוטיות .

דין והמלצה

7. **קשה להפריז** בחומרת התנהגותו הפסולה של הנקבל . התבטאויותיו המילוליות הגסות , תוך רמיזות מיניות בוטות ופוגעניות , חוזרות ונשנות תוך התמקדות כלפי גופה של פלונית , וזאת אגב ניצול יחסי העבודה ביניהם , ראויים לכל גינוי . אין מדובר באירוע חד פעמי אלא במסכת של אמירות, שמתפרסת על פני תקופה ממושכת בת **כחצי שנה** ; הנקבל המשיך והתמיד באמירותיו הפוגעניות גם לאחר ששמע את עמדתה הברורה והמסתייגת של פלונית מאופי השיח הזה ואף לאחר שהוזהר גם על ידי אחרים שהיו ערים לחריגות הדברים . ברור לכל בר דעת כי שיח בעל אופי מן הסוג הנזכר במהלך העבודה , במיוחד בתנאים

המיוחדים של מוסד רפואי , הינו רב השפעה על היכולת לקיים יחסי עבודה תקינים וממילא גם לספק שירות רפואי כנדרש. כפי שהנקבל העיד בעצמו , הוא הרשה לעצמו זאת נוכח מעמדו הבכיר במקום ותוך ניצול המעמד הזה . נקל לשער את תחושותיה של **פלונית** כעובדת זוטרה יחסית לעומת בעל תפקיד בכיר ובטוח בעצמו , ויכולתה הממשית למחות ולהגן על עצמה .

8. **בבואנו להמליץ על אמצעי** משמעת ההולם את נסיבות המקרה חובה לקחת

בחשבון את עובדת הרשעתו של הנקבל במוסדות המשמעת של נציבות שירות

המדינה (בד"מ 103.20 ; הכרעת הדין מיום 30/6/22 ; גזר הדין מיום 8/8/22

(והעונשים שנגזרו עליו - **נזיפה חמורה ופסילה** לשירות המדינה למשך **שנה**

; בהקשר זה לא ניתן להתעלם מהעובדה שבתחילת ההליך המשמעתי הנ"ל

כפר הנקבל במיוחס לו ורק לקראת סופו - לאחר תהליך ממושך של שמיעת

הראיות נגדו - נאות להודות בעיקרי הדברים . כמו כן יש לתת את הדעת

לעובדה שבפועל פסילתו של הנקבל משירות המדינה לא קטעה באופן ממשי

את רצף העבודה שלו שכן הוא המשיך מיד לעבוד במסגרת מוסד של קופת

חולים לגביו לא חלה הפסילה המשמעטית הנזכרת.

9. **בשיקולים לטובתו** , נכון לתת את הדעת לדברי החרטה שהשמיע בפנינו ,

לקבלת האחריות מצידו ולהפנמת הלקחים מהאירוע לעתיד לבוא ולהודייה

שייטתה את הצורך בהמשך שמיעת הראיות (בין בדרך של עדויות מדוכן העדים

ובין בהגשת מסמכים והתדיינות משפטית לגבי קבילותם בהליך דנא) . יש

לקוות כי דברי הנקבל בפנינו אכן היו כנים ונבעו מהבנה שבאה עם הבגרות ,

הנישואין וההורות - והינם דברי אמת שהופנמו כמצופה אצל הנקבל ולא רק

מהפה ולחוץ לצרכי ההליך המשמעתי .

10. כאמור , בבואנו להמליץ על אמצעי המשמעת הראוי במקרה זה , נחלקו

דעותינו: לאחר שיקול, דעת הח"מ הינה כי בנסיבות כפי שתוארו לעיל ניתן להתחשב בגישת הקובל (שדרש כזכור **חודש אחד של התלייה**) ולהסתפק באמצעי משמעת מתון מזה שמציעות חברותיי למותב . **לטעמי** התליית רישיון הרופא של הנקבל למשך **חודשיים** יש בה כדי לבטא היטב את עמדתנו הנחרצת כלפי התנהלות הנקבל , וזאת תוך לקיחה בחשבון של עמדת הקובל . אכן, עדיין מדובר בענישה הנוטה לצד המקל. **ואולם הנחתי היא**, ככלל, שעמדת הקובל בפני הוועדה דנן אמורה לשקף נכונה שקלול של מירב השיקולים המערכתיים אותם הוא מייצג וכי בדרך כלל נכון לכבד אותה ולתת לה משקל משמעותי . חריגה **משמעותית** לחומרה מעמדה זו ראוי שתבוא - כעניין שבמדיניות - רק במקרים בהם היא חורגת **באופן קיצוני** ממתחם הסבירות ואינה יכולה להתקבל על הדעת . **לדעתי** , למרות הגישה המתונה של הקובל , אין זה המקרה שלפנינו . יש לתת את הדעת גם לציפיות הצדדים נוכח ההסכמה אליה הגיעו באשר למתח הענישה המדובר עליו הודיעו לוועדה . **לטעמי**, איפוא, **בהכפלת העונש** המוצע על ידי הקובל יש כדי לשקף נכונה ובאופן מידתי את האיזון הראוי בין מכלול השיקולים הצריכים לעניין .

11. **עיינתי בחוות הדעת המפורטת של יו"ר הוועדה** , וכן בהערת חברת הוועדה

ד"ר אוריון ואני כמובן מכבד את השקפתן הערכית . ואולם דומני כי בסופו של יום אמצעי המשמעת עליו הן ממליצות חורג במידת מה מהמידתיות הראויה למקרה זה.

12. **בנוסף לעונש ההתלייה** כאמור יש לדעתי להטיל על הנקבל גם עונש של

נזיפה ; אכן לשון החוק כפשוטה יכולה להתפרש כאילו אין באפשרות השר להטיל שני עונשים כאלה - התלייה ונזיפה - במצטבר (לשון סעיף 41:

"...רשאי הוא ...להורות שהרישיון יותלהאו לתת לרופא נזיפה או

התראה..." ; אלא שפרשנות תכליתית יכולה ללא ספק לאפשר זאת , ובמקרה

דנן נראה שאין סיבה טובה לשלול פרשנות כזו (ראה: בג"צ 157/63 , פד"י

י"ח , 116 , בעמ' 124 ; א. ברק, פרשנות במשפט , פרשנות החקיקה, מהותה

של תכלית החקיקה , 1993 , בעמ' 119 - מובא ב-" נבו").

13. **לסיכום עמדתי:** אילו דעתי הייתה נשמעת , הייתי ממליץ להטיל על הנקבל

אמצעי של התליית הרישיון למשך **חודשיים ימים** וכן אמצעי של נזיפה.

ד"ר איריס לייטרסדורף – יושבת ראש, נציגת המנהל הכללי

14. לאחר עיון בחוות דעתו של נציג היועצת המשפטית לממשלה , אבקש לפרוס

את ראייתי את נסיבות המקרה וכן להמליץ על אמצעי משמעת בהתאם .

15. החל מסוף שנת 2017 ובמהלך 2018, **המודעות למניעת הטרדה מינית**

הודגשה שוב ושוב, באמצעות התנועה העולמית של ME TOO, כולל בישראל,

וכולל בחברה הערבית בישראל. **המודעות הלכה וגדלה**, תוך מתן חשיפה

תקשורתית רבה מאד, **ופעולות שנעשו בחברה הישראלית בכלל , ובנציבות**

שירות המדינה ובבתי החולים הממשלתיים בפרט, מזה למעלה מ 3 עשורים

ואפילו עוד טרם חקיקת החוק למניעת הטרדה מינית, להעלאת המודעות,

ולאמירה החלטית שאין זו התנהגות הולמת, ולהדגשה שמדובר בעבירה על

החוק <https://www.gov.il/he/departments/publications/reports/disciplinary-division>

16. יתר על כן, גם **כללי האתיקה של ההסתדרות הרפואית בישראל** חודדו ב

2012 בעקבות אירוע של - הדרת נשים - רופאה ואחות - בטקס ציבורי בבית

חולים, והודגש, ש "הרופא לא ייתן ידו לתופעות של הדרת נשים במערכת

הרפואית ובכלל זה **כל מעשה הגורם אפליה, השפלה או ביזוי של אישה** בין

שהיא מטופלת ובין שהיא רופאה. הרופא, לרבות המנהל הרפואי, יעשה כמיטב

יכולתו על מנת לשמש **דוגמה, יוביל מהלכים חברתיים התורמים לשוויון בין**

המינים וימנע ממתן הכרה או הסכמה, בין במעשה ובין בשתיקה, לצעדים

העומדים בניגוד לעקרון זה. מתוך נייר העמדה 2012 באתר ההסתדרות

בקישור

הרפואית

<https://www.ima.org.il/Main/EditClinicalInstruction.aspx?ClinicalInstructionId=1353>

א. ב 2018, חודדו כללי האתיקה על איסור התעמרות בין רופאים,

ולפיכך, קל וחומר - בין רופא לבין מי שאיננו רופא ובתפקיד זוט

לו, כמזכירה במחלקה. "איסור התעמרות בין רופאים: התעמרות

במקום העבודה הינה אסורה ופוגעת בכבוד הרופא ובתפקודו."

<https://www.ima.org.il/main/ViewContent.aspx?CategoryId=11364>

17. לפיכך, היה ברור - בחברה הישראלית בכלל ובקרב הרופאים בפרט, שהטרדה

מינית איננה מקובלת יותר, ככל שאי פעם ייתכן ונחשבה בטעות כ"נורמה" או

התנהגות ב"אווירה מתירנית" מכאן, היה מצופה מרופא ומורה קליני בישראל,

בשנת 2019 שאף החל את עבודתו במוסד ממשלתי משנת 2014 - שיהיה

מודע, וימנע מהתנהגות כזו.

18. ואין המדובר באדם צעיר בשנות העשרה לחייו, שאולי לא בוגר דיו וזו "משובת

נעורים" – אלא מדובר באדם שהיה בשנת ה 32 לחייו, רופא בעל רשיון

בישראל כ 5 שנים (על פי הפרסום באתר משרד הבריאות קיבל רשיון לעסוק

ברפואה ב 12/2014) ולקראת סיום התמחותו הראשונה, בה שימש כמורה

קליני ומתמחה בכיר במחלקה, ואחראי על המטופלים, הרופאים המתמחים

מתחתיו, סטז'רים לרפואה וסטודנטים וסטודנטיות לרפואה.

19. ונהפוך הוא! זו במפורש לא היתה התנהגותו כאשר היה צעיר יותר וזוט

יותר!!! אלא דווקא כאשר הפך להיות בכיר יותר!!! הן לפי עדותו ועדות

המזכירה שנפגעה. כמצוין במסמכים מבית הדין למשמעת של שירות

המדינה - אשר הוגשו לנו בדיון בנובמבר 2022 : בעדותה של המזכירה בבית

הדין למשמעת של עובדי המדינה – העידה ש "במהלך השנה וחצי

הראשונות לעבודתו ההתנהלות מולו היתה "מכבדת", "נטו עבודה", "שיתוף פעולה". .. בתום אותה תקופה השתנה יחסו אליה והוא הרבה להעיר לה בעניין הופעתה החיצונית. "ולאחר שנה וחצי משהו השתנה. אני לא יודעת למה ומה קרה.".. וגם, " המתלוננת עמדה על דעתה כי הנאשם שינה את יחסו כלפיה לאחר שמונה לרופא בכיר במחלקה: "פתאום נהיה לו אומץ, לפני כן הוא לא היה ככה". .. "אני הרגשתי אחרי זה שהוא התחיל לדבר ככה". כלומר, בהיותו צעיר יותר בגילו, ורופא ומתמחה בראשית דרכו המקצועית – הוא התנהג באופן הולם(!), ודווקא - ככל שהתקדם בהתמחות והרגיש כדבריו "בטוח יותר", וגדל גם מבחינת גילו, מגיל 30 לגיל 32 – דווקא אז החל להטריד אותה מינית. אפילו הרופא עצמו "הודה, שהתנהגותו השתנתה כטענת המתלוננת, לאחר שמונה לרופא בכיר: זו תגובה טבעית של בנאדם, אולי תפסתי יותר בטחון". .. וגם בעדותו בישיבה בוועדה זו ב 8.2.2023 עמוד 5 שורה 19-20 עמוד 6 שורות 1-3 : " הייתי בסוף ההתמחות שם והייתי מועמד להיות רופא בכיר, אז אולי קצת לקחתי ככה ביטחון, חשבתי שאני בעל כוח במחלקה ויצאו לי מילים שאני מאוד מאוד, עכשיו כשאני מסתכל עליהן, אני מאוד מאוד מצטער על הדברים שאמרתי."

20. ההטרדות היו ביחידות - בבואה להיכנס לשירותים במחלקה "אמר לה: אפשר להצטרף?".. וגם לעיני אנשי צוות אחרים במחלקה ובחדר הרופאים בנוכחות רופאה אחרת, מתמחים נוספים וסטודנטיות.

21. עד כדי כך המצב היה קשה, והיה לו "ביטחון" וחשב ש"אני בעל כוח במחלקה" – שגם כאשר עמיתים אחרים במחלקה התנגדו מפורשות - הוא המשיך: רופאה מתמחה אחרת בצוות העירה לו על כך וביקשה שיפסיק,

אולם הרופא לא פסק. מתוך הכרעת הדין של בית הדין למשמעת של נציבות שירות המדינה: "המתלוננת ציינה כי ד"ר נ. רופאה מתמחה במחלקה, הייתה עדה לחלק מהדברים שהשמיע הנאשם .. ואף שוחחה על כך בערבית עם הנאשם". גם הרופאה העידה בבית הדין למשמעת בנציבות, שהיו מספר אירועים בנוכחותה ובנוכחות סטודנטיות בחדר הישיבות, והיא היתה נבוכה וגם ראתה שהמזכירה נבוכה. הרופאה העידה ש " הייתי נבוכה והרגשתי שאני צריכה להגיד משהו אז אמרתי לו שזה לא יאה להעיר הערה כזאת. זה מקרה שהיה מולי". מקרה נוסף בחדר הרופאים " לא יכולתי לשתוק. אמרתי למיטב זכרוני איך אתה מדבר אליה ככה... אתה לא יכול להיכנס למראה שלה ולחיים הפרטיים שלה, זה לא עניינך. בתוך כך כעסה על הסטודנטית שצחקה והעירה לה על כך. ". המזכירה אף שיתפה אותה לאחר מכן באירוע הקשה, והרופאה העידה, שהדברים נמסרו לה מספר ימים לאחר ההתרחשות, "אז דבר ראשון היא בכתה, היא לא ספרה דבר. אני ניסיתי להבין מה קורה ואז היא סיפרה לי על המקרה שהיה אצלה במשרד .. עם ה שבי לי , שתשב לי על הזין. כן. עוד הוסיפה העדה "האמת שכן נפלתי מהכיסא. כן, כי לא ציפיתי שזה יגיע לרמה כזאת של דיבור.. הייתי קצת בהלם". כלומר, נאמר לרופא במפורש - גם בעת האירועים ובזמן אמת - שאין זו התנהגות מקובלת, לא על המזכירה ולא בעיני רופאים אחרים במחלקה. כך, שאין ספק שהרופא ידע ובאופן מודע המשיך בהתנהגותו זו.

22. הנזק הישיר שנגרם למזכירה ולמצוקה הנפשית הקשה והפגיעה בתפקודה

בבית ובעבודה:

א. עבודת המזכירה במחלקה נפגעה - כפי שהעידה הרופאה – היא ראתה את המזכירה נבוכה ובוכה במשרדה בעקבות האירועים, וגם

בתפקודה בבית עם השפעה על משפחתה: כפי שבעלה העיד " הבחין שרעייתו מכונסת בעצמה ופשוט נאטמה. לאחר ששכנע אותה לדבר ספרה לו שהנאשם הטריד אותה מינית " כמו כן – "היא היתה מאד מתוסכלת, השיחה היתה קשה, היא בכתה, ספרה שבחיים לא חוותה דבר כזה שמישהו בא ופוגע ומטריד אותה ככה נפשית" ו "הוא נוכח בשלב מסוים שרעייתו הייתה סהרורית , היא פשוט היתה נכנסת לחדר ובוכה.. פתאום מכונסת ופתאום היא בוכה".

ב. הרופא הפוגע התמקד בה ורק בה, ופעל כך באופן חוזר ונשנה וברציפות, " הנאשם השמיע הערותיו האמורות בתדירות של פעם פעמיים בשבוע, והיו מקרים בהם הושמעו ההערות בסמוך לסטודנטים או למתמחים שהסתובבו במקום." למרות שהמזכירה הביעה מספר פעמים התנגדות, ואף ביקשה שיפסיק ויתמקד בעבודה "אני ראיתי שהוא מסתכל לי לאיבר המין, אז לקחתי את הניירת שיש לי בידיים והורדתי למטה כדי להראות לו שאני רואה לאן אתה מסתכל והוא המשיך להסתכל לכיוון הניירת. אז אני אומרת לו העיניים שלי פה, הם לא למטה, אז הוא חיך ואני יצאתי כמובן מהמשרד כי ראיתי שאין באותו רגע עם מי לדבר, מהחדר רופאים" וגם בחקירה הנגדית בבית הדין של הנציבות לשירות המדינה - הדגישה שאמרה לו "ממש לא נחמד. בתור אישה זה ממש לא נחמד.. בעיניים שלי זה הטרדה. בעיניים שלי זה חדירה לנפש". "המתלוננת שבה ואמרה שחשה ביזוי והשפלה עקב התנהגות הנאשם "כשהוא היה עושה את הדברים האלה, את המילים האלה מול אנשים, בפומבי.. במיוחד איך שאני נראית כמו המשפט "מה זה המכנסיים האלה? איך

בעלך נתן לך לצאת מהבית כה? .. אם הוא חזר על זה כמה פעמים, הוא היה מגחך. אני לא גיחכתי באותו רגע. אני חייכתי מאי נעימות. מתסכול, מהשפלה"" - למעשה הרושם הוא, שהרופא דחק אותה לפינה בהתנהגותו החוזרת הלוחצת והמאיימת והמתמקדת בה ורק בה, עד שגרם לה להתבטא כלפיו באופן בוטה ו"במילותיו שלו". בעדותה בבית הדין למשמעת בנציבות, המענה שלה: "מבחינתי אתה יכול לשבת לבעלי על הזין" - בא מתוך צורך להרתיע ולהעמדתו על טעותו. מבחינתה "התקפה זה הגנה הכי טובה". ..המתלוננת לא הרגישה נוח עם המילים שהטיחה חזרה בנאשם "אני לא רגילה לדבר ככה על רופאים בכלל, לא בעבודה ולא בשום מקום". "המתלוננת העידה, כי בדבריה אלה רצתה להרתיע את הנאשם, והיא "אף פעם לא דברה ככה לאנשים, במיוחד לא במקום העבודה וזה רופא שכיבדתי והערכתי אותו". ואכן – "הנאשם נבהל והלך אחורנית, ולא שם לב שמנהל המחלקה יצא מהמשרד לכיוון החדר של המתלוננת. הנאשם פנה לפלונית ואמר לה "אל תגידי אף מילה שאמרתי". – כלומר הרופא הבין בזמן אמת את חומרת דבריו, נבהל כאשר הבין שהוא בסכנה מידית - ודרש שתשתיק זאת ושלא תדווח למנהל המחלקה - שהוא למעשה המנהל הישיר שלו. כלומר, במחלקה לעיני עובדים שהם להערכתו לא יכולים לגרום לו נזק – יש לו בטחון רב והוא מתנהג באופן פוגעני ומבזה, ואילו בנוכחות סמכות שמעליו – הוא מיד נבהל ומתגמד ודורש להשתיק את מעשיו.

ג. תמיכה בכך שהמזכירה היתה במצוקה ובחוסר האונים מהתנהגות הרופא ניתן לראות גם בעדות של חוקר המשמעת אשר חקר את הרופא.

הוא ראה בהערה של המזכירה " האמירה הזאת נאמרה אחרי שהיא תקופה סובלת מאמירות בוטות מצד הנאשם והיא הבליגה עד לאמירה הזאת שהיא ענתה לו בסערת רגשות. כפי שאני זוכר היא גם התנצלה היא אמרה שהמילה הזאת לא נאמרה במקום. אני אוסיף ואומר היה והנאשם נוגע בה ובתגובה היא הייתה נותנת לו סטירה לא הייתי חוקר אותה על תקיפה"

ד. מצבה הנפשי וסערת הרגשות בה נמצאה בתקופה זו נמסר גם בעדותה של מ"מ הממונה על מעמד האישה בבית החולים אשר אליה הגיעה המזכירה להתלונן בליווי הממונה עליה, ב12.8.19: "היא הייתה מאד נסערת והיא בכתה ואני ביקשתי ממנה לא לבכות, שתהיה חזקה. שאלתי אותה מדוע לא הגבת באותו רגע, והיא אמרה שהיא התאבנה, היא לא ידעה כיצד להגיב ומה לעשות"

ה. בית הדין למשמעת של הנציבות לשירות המדינה התרשם עמוקות מהפגיעה במזכירה והעדויות ששמע ותמכו בכך. בדיון בהכרעת הדין: "הנאשם פגע במתלוננת וביזה אותה גם עדויות של המתלוננת ובעלה אודות מפח הנפש שנגרם למתלוננת בעקבות התנהגות הנאשם אליה, ועל סערת הנפש שעברה נוכח המשפט הבוטה שהשמיע לה ("שבי לי על הזין") מהימנות עלינו. ", "במקרה דנן, מידת הפגיעה של הנאשם בכבודה של המתלוננת וביזויה היו בדרגות חמורות. ההטרדה המינית שביצע הנאשם אינה הולמת עובד מדינה, לא כל שכן רופא בכיר המועסק בבית חולים של משרד הבריאות. התנהגות מסוג זה פוגעת בתפקיד שרות המדינה, ובתדמית השרות בעיני הציבור ובאמונו". ובאוגוסט 2022: בדיון בגזר הדין: "האמירות נאמרו מצד מי

ששימש רופא מתמחה ולאחר מכן רופא בכיר במחלקה, כלפי זוטרה

ממנו ששימשה מזכירה רפואית. בכך מתחדדת חומרת התנהגותו של

הנאשם, שמנעה מהמתלוננת סביבת עבודה בטוחה ונוחה, והעכירה

את יחסי העבודה.²³

23. יתרה מזאת, בד"כ, במחלקה הרפואית - מתמחה בכיר, במיוחד זה אשר

נחשב גם המועדף ע"י מנהל המחלקה ובעל פוטנציאל להמשיך את

העסקתו בבית החולים לאחר סיום ההתמחות הראשונה ולהמשיך

בהתמחות נוספת באותו בית חולים – הינו למעשה בעל השפעה ניכרת על

עבודת המזכירה במחלקה. המתמחה הבכיר נחשב בעיני הצוות המינהלי

והרפואי כחלק מהנהלה הבכירה של המחלקה. קל וחומר, כאשר המזכירה גם

מודעת להעדפה של מנהל המחלקה את המתמחה הבכיר. ובמיוחד – כפי

שבעלה העיד – היא היתה חדשה וחששה לסכן את מקום עבודתה: "רעייתי

סיפרה על הדברים לאחראית עליה ולממונה על משאבי האנוש. ההודעה להן

נמסרה בשלב מאוחר הואיל והייתה עובדת חדשה בבית החולים ולא רצתה

שזה יסכן את מקום העבודה שלה. אשר לכן, החליטה לדחות את מתן ההודעה

עד שתקבל סוג של קביעות ואז "לצאת למסע הזה". גם בעדותה, "המתלוננת

פנתה לממונה עליה, אשר זימנה פגישה אצל מ"מ הממונה על מעמד

האישה בבית החולים ואף הצטרפה אליה. במעמד שלושתן גוללה

המתלוננת את הקורות עמה ועם הנאשם בחצי השנה האחרונה, ולשאלת

מ"מ הממונה על מעמד האישה בבית החולים לפשר התמהמהותה, השיבה

"אני חיכיתי לקביעות שלי, כי הייתה לי תחושה שאם אני אפתח את הפה

שלי לפני, איכשהו באורח נפלא (פלא) יסיימו את העסקתי"...."המתלוננת

נשאלה מדוע חששה להתלונן על הנאשם .. שלא תקבל "קביעות" ועבודתה

תופסק, והשיבה כי היא "מפרנסת משפחה" ו "אוהבת את עבודתה", ומי שאמור לתת חוות דעת עליה לממונה הוא מנהל המחלקה שהנאשם הוא בן טיפוחיו "ברגע שהייתי אומרת מילה לא במקום על ד"ר חמוד אמיר הוא היה יכול לשנות את ההערכה שלי לצורך הקביעות, ולהגיד שאני לא מתאימה פה".

" על פחות מזה בנות הפסיקו את עבודתן או העבירו אותן למקום אחר."

מכאן, ההתנהלות הזו היתה למעשה במסגרת יחסי מרות במקום העבודה. גם אם ייטען, שהרופא המטריד איננו המנהל הישיר של המזכירה, **הרי התקיימו כאן לכל הפחות - "יחסי השפעה"** - מצב ביניים בין יחסי מרות לבין היעדר מרות, והם משקפים פערי מעמד או פערים מקצועיים בין הצדדים. יחסי השפעה יכולים להיווצר כשיש בין הצדדים (המוטרד והמטריד) פערי מעמד או פערים מקצועיים: מבחינה מקצועית, יחסי השפעה מתבטאים בכך שלמטריד יש יותר ניסיון בתחום המקצועי ובמידת החשיבות המקצועית שלו במקום העבודה. פערי כוחות מהבחינה המקצועית יכולים גם להתבטא במהות התפקיד עצמו, כאשר תפקיד המטריד במקום העבודה מוערך, עיקרי או נחשב יותר, לעומת תפקיד המוטרדת. מבחינה מעמדית, יחסי השפעה מתבטאים במעמדו האישי של המטריד במקום העבודה, בוותק שלו מקום עבודה, בטיב קשריו עם עובדים אחרים, שמו והמוניטין שלו. הרופא היה המועדף על ידי המנהל, ואף היתה כוונה להמשיך בהתמחות-על **באותו בית החולים. מכאן, המזכירה, וחלק לפחות מחברי הצוות שראה ונכח בהטרדות הללו – העריכו, כי הרופא המטריד הינו בעל מעמד יציב ובכיר במחלקה ובבית החולים, ובעל יכולת השפעה ברורה על המשך העבודה והעסקה במקום. של המזכירה ושל אחרים.**

א. במצב כזה, בהתקיים יחסי השפעה – הרי ההתנהגות תיחשב

כהטרדה מינית גם אם המוטרדים לא הראו כי אינם מעוניינים. זאת ,

מתוך אתר המשרד לשוויון חברתי, הרשות לקידום מעמד האישה,

זכויות נשים, שעודכן באפריל 2019, בקישורים הבאים:

i. https://www.gov.il/he/departments/news/women_rights

ii. <https://www.kolzhut.org.il/he/%D7%9E%D7%93%D7%A8%D7%99%D7%9A%D7%9C%D7%94%D7%AA%D7%9E%D7%95%D7%93%D7%93%D7%95%D7%AA%D7%A2%D7%9D%D7%94%D7%98%D7%A8%D7%93%D7%94%D7%9E%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%AA%D7%91%D7%9E%D7%A1%D7%92%D7%A8%D7%AA%D7%94%D7%A2%D7%91%D7%95%D7%93%D7%94>

iii. <https://www.kolzhut.org.il/he/%D7%9B%D7%A9%D7%9E%D7%AA%D7%A7%D7%99%D7%99%D7%9E%D7%99%D7%9D%D7%A1%D7%99%D7%94%D7%A9%D7%A4%D7%A2%D7%94%D7%91%D7%9E%D7%A7%D7%95%D7%9D%D7%94%D7%A2%D7%91%D7%95%D7%93%D7%94%D7%A8%D7%A3%D7%94%D7%94%D7%95%D7%9B%D7%97%D7%94%D7%94%D7%A0%D7%93%D7%A8%D7%A9%D7%A2%D7%9C%D7%9E%D7%A0%D7%AA%D7%9C%D7%94%D7%95%D7%9B%D7%99%D7%97%D7%94%D7%98%D7%A8%D7%93%D7%94%D7%9E%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%AA%D7%94%D7%95%D7%90%D7%A0%D7%9E%D7%95%D7%9A%D7%99%D7%95%D7%AA%D7%A8>

ב. לפיכך, קל וחומר, כאשר המזכירה השיבה לו שאיננה מעוניינת,

מספר פעמים, ואפילו ב"מילותיו שלו" ובאופן בוטה וחד משמעי שלא

ניתן לפירוש כ"צחוק": "ישבה במשרדה מול המחשב. הנאשם נכנס

למשרד, עמד בסמוך לה ואמר לה" "מנהל המחלקה ביקש שאשב

איתך על מדעי היסוד, אבל מבחינתי את יכולה לשבת לי על הזין",

היא השיבה לנאשם: " מבחינתי אתה יכול לשבת לבעלי על הזין, וזו

פעם אחרונה שאתה מדבר אלי ככה". - התנגדות נחרצת - ועדיין

לא פסקו ההטרדות. כלומר, מדובר, בהתנהגות חוזרת ובוטה

ומחמירה, של רופא מתמחה, שהחלה לאחר שבמשך כשנה וחצי

התקדם במעמדו המקצועי במחלקה ורכש את אמונו של מנהל המחלקה

והצוות והפך למתמחה הבכיר – ופעל בכך לאורך כחצי שנה, ובאופן

שממוקד שוב ושוב ושוב באישה מסוימת, מוחלשת מבחינת תפקידה

במחלקה ומעמדה בתקופת ניסיון וללא קביעות עדיין בבית החולים

, ודחיקתה לפינה - וכל זאת למרות התנגדות נחרצת ומפורשת

וניסיונות להפסיקו בזמן אמת.

24. אולם, גם לאחר האירועים הקשים ובנוכחות אחרים, שאף העירו לו על כך –

הוא המשיך עם אמירות מבזות ומשפילות בעלות אופי מיני, כלפי המזכירה, ואף

כלפי בעלה "כיצד נתן לך לצאת מהבית".

א. למעשה, יש באמירה הזו גם משמעות נוספת של הקטנת האישה -

האישה צריכה לכאורה לקבל אשור מקדים מבעלה לצאת מביתה

בלבוש הולם לדעתו...

ב. אבל גם כאשר היתה בלבוש שייתכן והוא "הולם יותר" – כלומר המזכירה

ניסתה גם לשנות את אופן לבושה כדי להימנע מהטרדות שלו – למרות

שלא נאמר לה ע"י אח אחד שלבושה אינו הולם – אבל היא ניסתה
לצמצם את האירועים הללו ביוזמתה ע"י כיסוי עצמי שלה - " **ביום**
מסוים הגיעה לבושה בשמלה ארוכה, עד הברך, והוא אמר לה "חבל
שהשמלה הזאת לא קצרה עוד יותר"."

25. לטענת ב"כ הרופא בדיוני הוועדה שלנו – שהמזכירה החלימה מהאירועים

– לא מצאתי סימוכין בדיון בבית הדין בנציבות אשר הסתיים באוגוסט 2022, ולא הובאו תימוכין לכך גם לבקשתי בדיון בפברואר 2023 – נהפוך הוא.

א. ישיבה שלנו 8.2.2023 עמוד 35 שורות 1-2: "הנאשם התקדם בחיים, המתלוננת, איך נאמר? החלימה מהאירוע, בניסיון לברר זאת, שורות 6-14: "זו הערכה שלך, זו תקווה שלך, אתה יודע את זה? עו"ד ערן קייזמן: כן. ד"ר איריס לייטרסדורף - יו"ר: הוכחנו את זה פה או מה? עו"ד ערן קייזמן: לא, אבל אתם גם מרשים לעצמכם להגיד דברים שלא דיברנו עליהם פה. אני אומר לך שכשהיה, כשהיה טיעונים לעונש בבית המשפט, שאלו, הגיעה המתלוננת ושאלו אותה, היא אמרה שמבחינתה היא הייתה מסתפקת גם בהבעת סליחה ומבחינתה לא היה צורך בכל ההליך הזה, גם בעלה אמר את זה".

ב. אולם, למעשה בדיון הראשון בפנינו בנובמבר הרופא כפר בהאשמות ולפיכך נערכנו לשמיעת העדויות ולחקירה מלאה – אך בפברואר ב"כ הרופא מציין: עמוד 40 שורות 5-10: "בכל מקרה, לו רק הייתי דורש להביא עוד פעם את כל המתלוננות או את המתלוננת לעדות, זה כבר לבד היה מסבך את העניינים מאוד מאוד, ד"ר יעל אוריון: אמרת שהיא החלימה, אז, עו"ד ערן קייזמן: אה? ד"ר יעל אוריון: אמרת שהיא החלימה, אז זה לא יהיה לה קשה לבוא."

ג. בישיבה שלנו בתאריך 8.2.2023 ב"כ הקובל טען, ש (עמוד 26 שורות 8-13) " עוד שיקול לקולה שבעצם הוא חסך מהמתלוננת להגיע להעיד. זה אירוע שהיה טראומטי עבורה, זה אירוע שבעצם

לחזור לזה, הרבה פעמים זה מאוד קשה לאנשים שעברו התעללות

כזאת, אז בעצם זה שהוא חסך למתלוננת להגיע להעיד, אני חושב שזה שיקול לקולה". כלומר, גם ב"כ הקובל לא חשב שהמזכירה החלימה מהאירוע.

ד. הציטוט הרלוונטי מהכרעת הדין בבית הדין בנציבות : המזכירה העידה כי " הייתה מוכנה לסלוח לנאשם אילו היה מראה שדבריו היו בבחינת פליטת פה, אולם היא לא הייתה מוכנה לעבור לסדר היום כאשר מדובר "בהצקה יומיומית, או פעם בשבוע, פעמיים בשבוע". מכאן – לא מצאתי תימוכין לכך שהמזכירה "החלימה" או "סלחה".

כלומר, אומנם אנו מברכים על הנכונות לצמצם למינימום ההכרחי את התמשכות הדיונים – אולם, אם המזכירה החלימה מהאירועים הללו – בוודאי היתה יכולה לעמוד בפנינו ולתאר את הנאמר ולומר זאת בקולה שלה – במיוחד בחלוף לפחות חצי שנה מתום הדיונים בנציבות וגזר הדין - ולתת לרופאות הבכירות ובעלות הניסיון ברפואה קלינית ושהתפלאו על כך בדיונים - להתרשם גם כן.. בנוסף להתרשמות הקלינית של עורכי הדין, הגברים .

26. פוטנציאל הנזק לאנשי הצוות האחרים: אף מעבר להטרדה כלפי המזכירה ,

הרי הוא פעל כך בהיותו מורה לסטודנטים לרפואה ולמתמחים תחתיו במחלקה ולעיניהם ובנוכחותם, כאשר הוא אמר לשמש דוגמה ומופת להתנהגות שהולמת רופא. כפי שהנקבל העיד בעצמו , הוא הרשה לעצמו - נוכח המעבר למעמד בכיר יותר במחלקה, ותוך ניצול מעמדו.

א. הרופא שימש מורה למתמחים הזוטרים יותר – כפי שהוא היה בעצמו

– ולסטודנטים וסטודנטיות במחלקה, והיווה את הדמות המחנכת

את דור העתיד של הרופאים והרופאות! הרופא היה אמור לשמש

דוגמה ומופת בהתנהגותו בכלל וכלפי נשים בפרט ובמיוחד כלפי

נשים מוחלשות והנתונות להשפעתו, ובמקום זאת – כש"תפס"

בטחון במעמדו - הציג התנהגות לא מקובלת ולא הולמת של רופא,

כלפי נשים מוחלשות ממנו. האם זו הדוגמה שנתן למתמחים תחתיו

ולסטודנטים, שכאשר הם יהפכו בתורם למתמחים בכירים – יוכלו

להתנהג ללא גבולות למעשה...???

ב. הסטודנטיות שנכחו באחד האירועים צחקו עליה - האם זו הדוגמה

עליה נשאף לחנך את רופאי העתיד שלנו? לטפח כהות חושים

והיעדר אמפטיה וחמלה לחלש? הרי, אם רופא מתמחה בכיר איננו

יודע להתנהג כיאות כלפי זולתו, ובמיוחד כלפי המוחלשים, במקום

עבודתו – והוא מתנהג בגסות ומבזה עובדת מוחלשת במחלקה –

ולעיני אחרים - מה נצפה אם כך מהסטודנטים והסטודנטיות

שהדריך??

ג. סביבת העבודה שנוצרה, לא היתה רעילה רק עבור המזכירה, אלא

אף מעבר לה – הרופאים המתמחים והרופאות המתמחות תחתיו -

האם אולי גם הן נמנעו משהיה במחיצתו - ובמיוחד לבד – מחשש

להטרדה? האם ייתכן וחלקם אף הרגישו לא בטוחים בעצמם, מעצם

היותם בשלבי התמחות ראשוניים בלבד, ונתונים להשפעתו המידית ואף

השפעה על המשך העסקתם כמומחים בבית החולים הספציפי הזה

ואפשרות התמחות נוספת? או אפילו למתן המלצה שתשמש אותם

בהמשך עתידם המקצועי ולקבלת מקום העסקה בכלל המערכת – שלא

העזו להביע עמדה ולסייע למזכירה, וחששו מהתנכלותו כלפיהם?

כפי שאכן העידה המזכירה " רופאים מתמחים אחרים ששמעו את הדברים בחרו לא להעיר לנאשם נוכח בכירותו במחלקה". ו לא רק שהם היו נבוכים כפי שהעידה הרופאה, הרי זו הדוגמה של בכיר מהם, שהם קיבלו הלכה למעשה..

ד. המשמעות - גם כלפי הסטודנטיות לרפואה שנכחו באירוע - כפי שתיארו הרופאה והמזכירה - הינה קשה – משום שהן כפופות לו למעשה במחלקה, הוא המורה והמנהל שלהן, הוא זה שמלמד אותן ובוודאי גם בשעות מעבר לשעות העבודה המקובלות ובקרבה פיזית ולבד בחדר - כחלק מההוראה הרפואית המקובלת - והרופא הזה הראה להן, שלמרות שבישראל אין זה מקובל ואין זה חוקי, וכל העולם עוסק בכך באינטנסיביות ואפילו המזכירה ואנשי צוות אחרים כרופאה - ביקשו ממנו להפסיק – הוא בוחר להמשיך ולהתנהג כך כלפי נשים, ולאורך זמן, ובמיוחד – כלפי המוחלשות – הרי לא תוארה התנהגות כזו כלפי רופאות או אחיות במחלקה, אלא כלפי המזכירה. כלומר, ההתנהגות הזו, שתוארה במהלך חצי שנה וממוקדת במזכירה, היתה לעיני הסטודנטיות, שהן הנמוכות ביותר בהיררכיה הרפואית במחלקה - ויתכן והן נמנעו מלשהות במחיצתו לבד, מחשש לעצמן!?

ה. בעקבות זאת, יתכן והתרחשה אף פגיעה בהוראה הרפואית הפרטנית והאישית: לרופאים הזוטרים המתמחים והמתמחות ולסטודנטים ולסטודנטיות לרפואה ששהו במחלקה באותה עת. התנהגות זו יתכן ופגעה ביחסי האמון בין המורה לרופאים תחתיו ולסטודנטיות, וכפועל יוצא ייתכן ונפגעה הכשרתן במחלקה זו - מחלקה

בסיסית ביותר וחשובה מאד בלימודי הרפואה המעשיים – המחלקה

לרפואה פנימית – שכוללת הדרכה אישית ובדיקת מטופלים ודיון

מעמיק עליהם, והדרכה אישית בקרבה פיזית רבה לביצוע פעולות

אבחוניות/טיפוליות, גם ביחידות, ומאחורי הפרגוד ובחדר הרופאים

, וגם בשעות לא שגרתיות כשעות הערב והלילה ובתורנות.

1. כמודגש, בנהלי משרד הבריאות ואף לאחרונה בחוזר מנכ"ל משרד

הבריאות "מניעה וטיפול בהטרדה ופגיעה מינית המתרחשת על ידי איש

צוות רפואי במערכת הבריאות" 12/2022

https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mk12-2022/he/files_circulars_mk_mk12_2022.pdf

"משרד הבריאות רואה חשיבות רבה בשמירה על סביבה בטוחה

ומכבדת, נטולת הטרדות מיניות מילוליות או פיזיות, עבור כלל

אוכלוסיות העובדים והלומדים במוסדות הבריאות וכלל באי

המערכת. ... מערכת הבריאות יחודית בכך שהיא מורכבת ממגוון רב

של אירגונים המעניקים טיפול רפואי בשגרות עבודה הכוללות,

משמרות, היררכיה ויחסי כוחות בהכשרת צוותים, בה לעיתים

מתרחשות הטרדות מיניות בין אנשי הצוות."

27. הרופא שהינו מתמחה בכיר, הביע זלזול בחלק משמעותי וחשוב בהכשרתו

המקצועית בהתמחות, שהינו אף דרישת חובה, וכרך זאת באמירותיו

המבזות " מנהל המחלקה ביקש שאשב אתך על מדעי היסוד, אבל מבחינתי

את יכולה לשבת לי על הזין".

א. עבודת מדעי יסוד היא חלק מדרישות ההתמחות, ומשמעותה היא

עבודת מחקר בנושא רפואי, המתבצעת במשך שישה חודשים רצופים

ובמשרה מלאה. ניתן לעשותה במעבדות רפואיות, במעבדות מחקר,

במכונים רפואיים או במחלקות בתי החולים. מטרת ההתנסות בעבודת

מדעי יסוד היא להקנות למתמחה ידע וניסיון בתכנון מחקר קליני או

בסיסי וביצועו, תוך הדרכה צמודה בכל שלבי העבודה. המטרה היא

לחשוף את המתמחה לקריאה ולניתוח ספרות רלוונטית, לתכנון הצעה

והגשתה, לביצוע העבודה בפועל, לניתוח תוצאות המחקר ולסיכום

המחקר וכתיבתו במתכונת וברמה של פרסום בעיתון מדעי. בסיום

תקופת המחקר על המתמחה להגיש דו"ח מפורט המסכם את המחקר

שביצע במסגרת מדעי היסוד. ישנן וועדות מומחים במקצועות השונים

שבודקות את הצעות המחקר ודוחות הסיכום, ורק לאחר מכן ניתן אישור

המועצה המדעית לעבודה, וזו דרישת חובה להשלמת ההתמחות. מתוך

אתר ההסתדרות הרפואית

<https://www.ima.org.il/internesnew/MobileTab.aspx?HomePageltemId=11>

28. הפגיעה האפשרית שייתכן והייתה בטיפול במאושפזים: בעקבות זאת,

תיתכן אף פגיעה בטיפול הרפואי ובמעקב הרפואי אחר המטופלים

המאושפזים בשל חשש של הרופאות ונשות צוות אחרות, כאחיות ובעלות

מקצועות הבריאות - לשהות במחיצתו ביחידות, לאור התנהגותו למזכירה

שהתרחשה אפילו בנוכחות אחרים. כלומר, גם שהיה בנוכחות מספר אנשים ובמהלך העבודה - לא מנעה ממנו להרגיש "בטוח" ולהתנהג באופן פוגעני ומבזה כלפי המזכירה – וייתכן והיה חשש בקרב נשות הצוות האחרות – לדוגמה מקצועות הבריאות (דיאטניות, פיזיותרפיסטיות, מרפאות בעיסוק וקלינאיות תקשורת – שעבודתן חשובה מאד עם מאושפזי המחלקה הפנימית וחייבת להיות משולבת בצורך הרפואי שאותו מגדיר למעשה הרופא הבכיר: המתמחה הבכיר ו/או הרופא הבכיר במחלקה), לסטודנטיות שמקבלות חולים ולמעשה הן משולבות בטיפול תחת השגחתו האישית כרופא המתמחה הבכיר, ולרופאות שמתחתיו? כלומר, ההשלכות הן רחבות וקשות וייתכן ואף נגרם סיכון בריאות המטופלים המאושפזים תחת אחריותו, בתקופה זו.

29. קבלת האחריות על אמירותיו: לא שוכנעתי שהרופא אכן הפנים את מעשיו והתנהגותו הפוגענית והבלתי הולמת, הביע חרטה כנה ועקבית, ואכן ולוקח אחריות מלאה וימנע מלהתנהג כך להבא כלפי חלשים ממנו. אפרט:

א. למעשה קבלת אחריות בפעם הראשונה היתה רק במהלך 2022

בחקירה הנגדית בבית הדין למשמעת. עד אז, החל משנת 2019 עת התרחשו האירועים במהלך תקופה ממושכת ובתדירות של כפעמיים בשבוע, המזכירה העירה לו וביקשה להפסיק והתנגדותה הלכה והעצימה, עמיתיו לעבודה העירו לו, האירועים דווחו לממונים הרלוונטיים בבית החולים, הרופא נחקר ע"י חוקר משמעת של נציבות שירות המדינה ובמהלך הדיונים בבית הדין המשמעת של הנציבות – עת בה כבר היה בן כ 34-35, רופא בכיר בעל התמחות אחת ובשלבי סיום של ההתמחות השנייה ונשוי (וייתכן ואף הורה) - הרופא לא לקח אחריות על מעשיו ולא הפנים את חומרתם, והכחיש

ב. לאחר מכן טען שבכלל - נעשו בצחוק. בפסק הדין צוטט 02/11025

אייזנר נ' מדינת ישראל פ"ד נז (5) 541, 532 נאמר " מובן שלא כל הלצה או רמיזה בעלת קונוטציה מינית תבוא בגדר "הטרדה מינית", אולם כאשר אופי ההתבטאות ונסיבות העניין מצביעים על כך שמדובר בהתנהגות פסולה, לא ניתן להסתתר מאחורי הטענה שהדברים נאמרו "בצחוק".

ג. למעשה אם כך, בהליך שהתרחש עד אוגוסט 2022: בהכרעת הדין

בנציבות: בהודעת הנאשם ועדותו: בתחילה הכחיש לחלוטין את כלל הטענות של המזכירה, וגם של הרופאה שהעידה כי התנגדה לכך ודיברה איתו, וטען ש"איננו משתמש במילים ובמשפטים גסים או מיניים" והכחיש ואמר, "'לא היה דבר כזה'". "ורק בחקירה הראשית – "שינה הנאשם טעמו והעיד שהאווירה במחלקה הייתה "מאד נעימה".. היחס בכלל עם כל המתמחים רופא, מזכירות, היה של ידידות צחוקים לפעמים.. היה פה ושם קצת, ברוח טובה, סוג של צחוקים, אולי הרמה קצת ירדה ". .. בשונה מהכחשתו הגורפת.. , הודה הנאשם שאפשר ואמר חלק מהדברים אבל באווירה מבודחת ("של צחוקים"): " ובהמשך גם לגבי לעניין האמירה הקשה נשאל וענה – "הנאשם גם לא ממש הכחיש את האמירה הבוטה המיוחסת לו ("תשבי לי על הזין"):ש. "אחד הדברים המשמעותיים בתובענה היא האמירה המיוחסת לך תשבי לי על הזין, תתאר את הסיטואציה? ת. הסיטואציה אני לא זוכר אותה. אולי הייתי לחוץ, או עצבני. ש. לצורך מה היית צריך נתונים? ת. אולי באותו רגע הייתי עצבני, אולי נפלט לי מהפה".

ד. ומעבר לזה – הרושם שנוצר בבית הדין למשמעת בנציבות הוא "בתוך

כך הנאשם ידע גם לגלגל האחריות למעשיו לפתחה של המתלוננת:

"היא לפעמים חייכה, אני לא הרגשתי שהיא ממש חוסמת אותי".

כלומר, הוא לא אשם, אם כבר זה בצחוק, ולמעשה – הקורבן בכלל

אשמה..

ה. מכאן, למרות ההליך הממושך והיסודי שהיה בבית הדין למשמעת

של הנציבות עם חקירה מעמיקה של כ 10 עדים כפי שהודגש בפנינו,

ובתחילתו כפר הרופא באשמות ולאחר מכן הודה, קיבל אותן והביע

צער – הרי עדיין בגזר הדין בטיעוני ההגנה, ביולי 2022, ב"כ הרופא

טען כי חומרת העבירות נמוכה וכי יש קשר ל"אווירה במחלקה".

"העבירות בהן הורשע הנאשם הן מהמדרג הנמוך. הסיג ושיח בתוך

המחלקה לא היה נקי, והיה בו סוג של ילדותיות לשמה; המדובר

בהתבטאויות מיותרות שהנאשם לא הבין את חומרתם בעת

אמירתם. .. הנאשם מצטער מאד על מעשיו. ". ודבר הנאשם: מצטער

על "המקרה שהיה ", מדובר באירוע בודד משנת 2019. המקרה לא

ישנה, והוא למד את לקחיו".

ו. ואז בישיבה בוועדה שלנו בנובמבר 2022: בתמלול עמוד 27 שורה

20: "לעניין תשובתי לאישום אני כופר בכתב הקובלנה". עמוד 28

שורות 11-12: "אני כופר בסעיף 3, בסעיף 2, בסעיף 3, סעיף 4, סעיף

5, סעיף 6 וכמובן בסעיף 7 ובסעיף 8. " עמוד 30 שורות 16-20: "

ואני אטען עוד פעם את מה שטענתי בבית הדין למשמעת שלא

מדובר בהטרדה מינית אלא מדובר בהתנהגות שאינה הולמת. האם

האינטרס הציבורי לא נח שעה שהנקבל חטף עונש כזה קשה?"

עמוד 26 שורות 3-6: "ואם אני כופר בכתב האישום, בכתב הקובלנה תתכבד משרד הבריאות ויביא את העדויות במקור, היינו יזמן את המתלוננת, יזמן את כל מי שכרוך בכך"

ז. כלומר, בדיון בפנינו, 3 חודשים בלבד לאחר שהודה וקיבל את גזר הדין של בית הדין למשמעת בנציבות ולא ערער עליו - שוב, הרופא כפר בכל האשמות וב"כ מתאר שוב, שהאמירות הן חלק מ"אווירה במחלקה". עוד בדיון הראשון בוועדה לפנינו, ב 13.11.2022 - יש התייחסות לאווירה במחלקה כ"חברה צעירים", וגם בישיבה 8.2.2023 בתמלול עמוד 30 שורות 16-23: "פה מדובר ביחס בלתי הולם ובאמירות מבזות כלפי מזכירה במשרד. שוב, שלא ישתמע שיש בזה משהו פסול, משהו שאני כמובן מאשר אותו, אבל צריך להבין ש-, וזה גם עלה במהלך המשפט, זה גם עולה, אגב, פה זה לא הוזכר, אבל הייתה שם במחלקה, הם היו כמה חבר'ה צעירים, חלקם מתמחים, חלקם מזכירה, הייתה אווירה מעט חופשית בעניין הזה שלא התפרשה נכון כנראה על ידי הנאשם. אמר לכם הנאשם שני דברים."

ח. כלומר, עדיין יש רושם שהאחריות היא מותנית וחלקית – אם בכלל - נגרמה בשל אווירה שנוצרה במחלקה לדעתו, הקורבן נושאת באשמה להתנהגות כלפיה, ולא הוא זה שאחראי על כך – וגם אם אני כרופאה בכירה הייתי מקבלת טיעון זה כ"אווירה מתירנית" במחלקה בשנת 2019 למרות הפעילות העניפה בחברה ובשירות המדינה במשך עשרות שנים - לקעקע אמירות מסוג זה – הרי שלא הובאו תימוכין לכך כלל וכלל, ואפרט.

i. ראשית, הרופא עבד במחלקה כמתמחה לפחות מגיל 30

ודווקא כאשר היה צעיר יותר התנהג בכבוד במהלך כשנה וחצי במחלקה והאווירה היתה חיובית ומכבדת ולא "מתירנית", ורק כאשר התבגר עוד יותר, ונהיה בן 32 - נהג בהתנהגות פוגענית ומבזה.

ii. הרופא עצמו נבהל כאשר הבין באחד האירועים שמנהל

המחלקה – שהוא הסמכות הישירה מעליו – עלול לדעת כל

כך ודרש מידית מהמזכירה להסתיר ולא לדבר. כלומר, אם

אכן זו היתה האווירה במחלקה, ומנהל המחלקה היה חלק

מכך וייתכן והיה אף נותן לו גיבוי – הרי הרופא לא היה נבהל,

הולך אחורנית בהתאם לתיאור, ולא היה דורש להסתיר מיד

ולא לשתף את המנהל שלו.

iii. אם אכן זו הייתה האווירה, מדוע לא נתמכה ע"י חקירה

מעמיקה ויסודית - כפי שתואר בפנינו, של 10 העדים כולל

מנהל המחלקה שהעידו בהליך בבית הדין של שירות

המדינה?

iv. הרופאה במחלקה העידה בפני בית הדין למשמעת בנציבות

שהתנגדה להתנהגותו של הרופא בזמן אמת ודיברה איתו על

כך ועם הסטודנטיות שנכחו באחד האירועים בחדר - ואמרה

באופן ברור שהתנהגות זו אינה מקובלת. בבית הדין

למשמעת בנציבות עדותה היתה מהימנה בפניהם, לעומת

זאת, במהלך הדיונים בוועדה שלנו בפברואר 2023 – כאשר

הזכרתי בפני הרופא את התנגדות הרופאה בזמן אמת -

נאמר, ע"י בא כוחו שהרופאה העידה כך בבית הדין למשמעת של הנציבות בשל רגשותיה שלה ולא כי זו התנהגות פוגענית שהיא מתנגדת לה.. דיון הוועדה 8.2.2023 עמוד 31 שורות 5-7: "אותה גברת למשל, ..., דוקטור ... שהעירה את ההערה שאתם אמרתם, הייתה בקשרים רומנטיים עם הנאשם והיה רקע של פרידה, "אולם, לא מצאתי תימוכין לכך בדיון בבית הדין למשמעת בנציבות, כולל לא בחקירה הנגדית של הרופאה.

v. גם כאשר מנהל המחלקה שמע על כך, הוא מיד הפנה למ"מ של הממונה על מעמד האישה בבית החולים בהנהלה, ואמר לה לבוא אליו מיד עם שוב מתרחש אירוע כזה. בהכרעת הדין בשירות המדינה – הודעתו של מנהל המחלקה: "בהודעתו.. שניתנה ביום 10.9.19 מסר כי המתלוננת פנתה אליו כחודש לפני מסירת הודעתו, ומסרה לו כי חודש-חודשיים קודם לכן הנאשם דיבר אליה בצורה לא הולמת." בהמשך לשיחה זו מנהל המחלקה הודיע, כי הפנה אותה למ"מ של הממונה על מעמד האישה בבית החולים. לפיכך, אינני רואה כאן ביטוי לאפשרות שמדובר בנורמה מקובלת במחלקה, או הכלה של אירועים מסוג זה. נהפוך הוא, מנהל המחלקה עצמו הפנה מיידית לממונה על מעמד האישה, ולא התרשם שמדובר באמירות "רגילות" במחלקה.

vi. בדיון בהכרעת הדין: "לאחר שבחנו בדקדקנות הראיות...מצאנו כי התביעה הוכיחה במידת הוודאות

הנדרשת בדין כי הנאשם הטריד מינית את המתלוננת. עדותה של המתלוננת הייתה עקבית קוהרנטית ומשכנעת. העדות השתלבה וקיבלה חיזוקים בעדויות אחרות ששמענו, לרבות עדותה של ד"ר נ. שנמצאה אמינה לחלוטין כמו גם עדויות התביעה האחרות. מנגד, נצבה עדותו של הנאשם שנמצאה בלתי מהימנה: תחילה, בחקירתו אצל חוקר המשמעת, הכחיש את המיוחס לו, ובהמשך בעדותו הראשית הודה בעובדות התובענה אך טען שזה היה "סוג של צחוקים... אולי הרמה ירדה" והמשפט הוטה המיוחס ו ("תשבי לי על הזין"), אולי נפלט לי מהפה". רק בסוף חקירתו הנגדית היכה הנאשם על חטא: "כן אני מכיר את כתב התובענה. רוב הדברים אני זוכר, אני ממש מצטער. כן אני מודה"... איננו מקבלים טענת הנאשם כי הדברים שהשמיע כלפי המתלוננת נאמרו "בצחוק", ולפיכך אין להתייחס אליהם כאל הטרדה מינית. ""

vii. וגם בדיונים בוועדה שלנו: ישיבה 13.11.2022 עמוד 22

שורות 8-13 : השוואה וגימוד חומרת ההטרדה המינית בה מואשם הרופא:

1. בהשוואה לעבירות אחרות - לדוגמה לדיווח כוזב של כוונות ע"י רופאים ועשיית כסף שלא כדין. "הטרדה מינית היא היום באמת עלתה לגבהים בלתי אפשריים, לא שאני מזלזל בזה, אבל עדיין צריכה להיות איזושהי מידה מסוימת של שליטת העניינים, זה לא יעלה על

הדעת. כל דבר שאומרים, כל ניסיון להדוף, לטעון

טענה נתקלת מיד בסוג של התנגדות בלתי מוסברת"

2. ההטרדה המינית נעשתה בכלל שלא במהלך טיפול

רפואי: ישיבה של הוועדה שלנו ב 13.11.2022: עמוד

7 שורות 13-18 : " דבר אחד מובלע פה בתוך כתב

הקובלנה אבל יש לשים לב שהגברת שהוטרדה מינית

בידו מועסקת בתפקיד מזכירה רפואית באותה

מחלקה כלומר בין, לא התקיים פה, ההטרדה מינית

הזאת לא התקיימה במסגרת טיפול רפואי אלא

במסגרת יחסי עבודה רגילים במסגרת המוסד."

למעשה בנובמבר 2022, עדיין הרופא כפר באשמה

ובחומרת מעשיו - והפעם בטיעון שכלל לא נעשו

בטיפול רפואי אלא בין עובדים במחלקה. חוזר מנכ"ל

משרד הבריאות דן בהטרדה מינית בין אנשי צוות

במערכת הבריאות, ויש להוקיע התנהגות זו ולהרתיע

הן כלפי הרופא הספציפי והן כלפי ציבור הרופאים

ולציבור עובדי המערכת כולה ולציבור הרחב. מתוך

חוזר מנכ"ל משרד הבריאות "מניעה וטיפול בהטרדה

ופגיעה מינית המתרחשת על ידי איש צוות רפואי

במערכת הבריאות " 12/2022

https://www.health.gov.il/hozer/mk12_2022.pdf

"משרד הבריאות רואה חשיבות רבה בשמירה על

סביבה בטוחה ומכבדת, נטולת הטרדות מיניות

מילוליות או פיזיות, עבור כלל אוכלוסיות העובדים

והלומדים במוסדות הבריאות וכלל באי המערכת. על ארגוני הבריאות לנקוט באחריות ובמדיניות של אפס סובלנות כלפי כל התנהגות העלולה להתפרש כהטרדה מינית, לעודד תלונות של מי שנתקל בהטרדה כזו, לתמוך ולהגן על המלינים והמלינות".

3. ובהמשך, בישיבה 8.2.2023 עמוד 14 שורות 12-17:

"מדובר אומנם בפרק זמן של חצי שנה, אבל מספר האירועים שבהם הוא התבטא, כאשר בתוך האירועים עצמם, בתוך ההתבטאויות עצמן, יש הבדל, יש חלק מהם שהם יותר חמורים, יש חלק מהם פחות חמורים, מדובר במספר בודד של אירועים".

ט. אמירה שהתנהגות איננה הטרדה מינית למעשה: בדיון הוועדה בפברואר 2023: עמוד 32 שורות 18-23 עמוד 33 שורה 1: "עכשיו, הנאשם עמד לדין לפי חוק, בפני בית דין למשמעת של עובדי המדינה, ונכון, אנחנו ניהלנו הליך שלם בפני בית הדין למשמעת, משום שאנחנו סברנו שלגבי חלק לפחות מהאמירות, הן לא עולות כדי הטרדה מינית. הן התנהגות שאינה הולמת רופא, אבל הן לא עולות כדי הטרדה מינית. בית הדין לא קיבל את הטענות והרשיע את הנאשם"

י. למעשה ניתנה זכות ערעור על גזר הדין של בית הדין בנציבות לבית המשפט המחוזי, אולם לא דווח לנו שאכן היה ערעור וטענו בבית המשפט, שאין הדברים הובאו באופן הנכון והרופא לא הובן דיו בהליך בנציבות שירות המדינה ואילו המזכירה והצוות האחר שהעידו

לא הראו את התמונה הנכונה שהייתה במחלקה. הרופא קיבל את

גזר הדין של הנציבות.

יא. בדיון בוועדה אצלנו, ישיבה 8.2.2023 עמוד 16 שורות 4-12: "דבר

נוסף שאני רוצה גם להגיד, שגם אני וגם הנאשם או הנקבל בהחלט

מודעים לעובדה שמדובר בהטרדה מינית, שלא יהיה ספק בעניין

הזה, ואין לנו שום רצון או לא כל כוונה לחזור בנו מהדברים שבהם

הודינו, אבל פה אני לא העליתי אותו לעדות. במסגרת ההסדר או

ההגדר הדינוני שאנחנו הגענו אליו הייתה בקשה מצד התביעה

שהנאשם ייקח אחריות על הדברים ויביע אותם בפני הוועדה, לא

כעדות, אלא כסוג של הודאה ולקיחת אחריות, וזה מה שעשינו."

יב. אבל - גם כאשר לקח אחריות, ביולי 2022, מסר בבית הדין למשמעת

בנציבות בשלב גזר הדין "מצטער על המקרה שהיה", מדובר

בארוע בודד משנת 2019 . ולמעשה, גם בדיון בוועדה הנוכחית

בפברואר 2023 - הרופא חזר על כך שמדובר ב"ארוע בודד" - ניסינו

לעמוד על כך בדיון אולם ללא הצלחה, ולא שוכנעתי שאכן הבין,

הפנים ולקח אחריות מלאה והוא מביע חרטה אמיתית - על כלל

האירועים שהתרחשו והתנהגותו הפוגענית והמחמירה ומתדרדרת

במשך תקופה ממושכת ורצופה של כחצי שנה עם מסיכת אירועים

חוזרים וממוקדים כאשר הוא בתפקיד בכיר, בבעלת תפקיד זוט

במחלקה, שהינה מוחלשת, ונתונה להשפעתו. ובהתאם לפסיקת בית

הדין הארצי לעבודה ע"ע 697/09, 54/10 מיום 30.10.2011, אין

לראות במספר מקרים רצופים של הטרדה מינית במקום העבודה

כמעשה אחד!

<https://www.kolzhut.org.il/he/%D7%90%D7%99%D7%9F%D7%9C%D7%A8%D7%90%D7%95%D7%AA%D7%91%D7%9E%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%9E%D7%A7%D7%A8%D7%99%D7%9D%D7%A8%D7%A6%D7%95%D7%A4%D7%99%D7%9D%D7%A9%D7%9C%D7%94%D7%98%D7%A8%D7%93%D7%94%D7%9E%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%AA%D7%91%D7%9E%D7%A7%D7%95%D7%9D%D7%94%D7%A2%D7%91%D7%95%D7%93%D7%94%D7%9B%D7%9E%D7%A2%D7%A9%D7%94%D7%90%D7%97%D7%93>

יג. גם האמירה שלא היה מוכן שיתנהגו כך לבני משפחתו – אמירה זו אינה משמעותית כלל לטעמי, שכן לרופא יש אחות כפי שהעיד, ובוודאי גם אמא ואחיות וילדים נוספים במשפחה המורחבת - ולמרות זאת ואף על פי כן - פעל כפי שפעל . באופן כללי – אמירה זו ריקה מתוכן, הרי, ידוע שאין נישואין והורות מונעים ממטרידים להטריד נשים אחרות. גם כאשר אין הם מוכנים שאחרים יטרידו כך את בני משפחתם - אולם אין זה אומר בהכרח שהם עצמם יימנעו מהטרדת נשים שאינן משפחה או אפילו בני ובנות המשפחה , כפי שאכן מתרחש לצערנו הרב.

30. התמחות-העל בה הרופא בחר, רפואה דחופה:

- א. אומנם, לא התמחות העל , שכפי שנמסר ע"י ב"כ – שבה חפץ להמשיך בבית החולים הממשלתי הספציפי – אנדוקרינולוגיה – הגם שלא נמסר מה היו שיקוליו כאשר בחר לא להתמחות באנדוקרינולוגיה בבית חולים אחר , שאיננו של המדינה - שהרי לא נמנעה ממנו האפשרות הזו - אולם הרופא בחר ומסיים בימים אלה ממש התמחות-על חשובה, בוודאי לא פחות – רפואה דחופה.
- ב. עבודה במסגרת רפואה דחופה במלר"ד לדגמה - מחייבת מגע קרוב מאד, לכל אורך שעות היממה, בתורנויות וכווננויות, ולעיתים קרובות ביחידות ומאחורי הפרגוד, בתפקיד בכיר ובעל השפעה רבה על הצוות, ועם מספר רב ביותר של אנשי צוות - ובמיוחד נשים לאור השכיחות הגבוהה במערכת בתפקידים של : אחיות, רופאות, סטודנטיות לסיעוד ולרפואה, עוזרות רופא, טכנאיות וצוות מינהלי -

לעומת אנדוקרינולוגיה (שהינו בעיקר מקצוע מרפאתי ובד"כ ללא תורנויות 24/7 ועם חשיפה מצומצמת ביותר לאנשי צוות) - ויש צורך בהרתעה ברורה לרופא הספציפי.

ג. לחץ ועומס על הרופא בעבודה כרופא בכיר ברפואה דחופה: בהליך

שהתרחש עד אוגוסט 2022: בהכרעת הדין בנציבות: בהודעת

הנאשם ועדותו בחקירה הראשית – "ש. "אחד הדברים המשמעותיים

בתובענה היא האמירה המיוחסת לך תשבי לי על הזין, תתאר את

הסיטואציה? ת. הסיטואציה אני לא זוכר אותה. אולי הייתי לחוץ, או

עצבני. ש. לצורך מה היית צריך נתונים? ת. אולי באותו רגע הייתי

עצבני, אולי נפלט לי מהפה". לפיכך, אם זו ההתנהגות כאשר הוא

עצבני ולחוץ, כמתמחה בכיר בפנימית, יש להעביר מסר ברור ומרטיע

לגבי עבודתו כרופא בכיר אף יותר וברפואה דחופה – בה אופי

העבודה מתוח עוד יותר ועם לחץ רב במלר"ד לדוגמה! יש להרטיע

בבירור את הרופא שאין לפרוץ גבולות ולהתנהג באופן בלתי הולם

בהמשך עבודתו המקצועית שאמורה להיות רווית לחצים ומעמסה

קשה עוד יותר – ובמיוחד, בהיותו הרופא הבכיר ביותר במקום

במרבית האירועים, והנושא בנטל הרפואי הגבוה ביותר..

ד. ואם כך פעל כשתפס בטחון בעודו במהלך התמחותו הראשונה ועדיין

לא מומחה, האם זה יהיה אך "טבעי בעיניו" כפי שטען, כאשר כבר

סיים לא התמחות אחת אלא שתיים? האם יהיה לו בטחון אפילו רב

יותר ויתנהג באופן עוד יותר בלתי הולם? ובסביבת עבודה תובענית

ולוחצת והדוקה אף יותר?

31. העונש אותו קיבל מטעם בית הדין למשמעת של נציבות שירות המדינה:

א. כפי שצוין בגזר הדין – "הנאשם עזב את מקום עבודתו בבית החולים נהריה, ומועסק בבית חולים העמק הנמצא באחריות קופת חולים כללית." למעשה, הרופא המשיך בעבודתו בבית החולים וסיים את התמחותו, ולא פוטר או הושעה, ולאחר מכן המשיך ישירות להתמחות על בבית חולים אחר ובארגון רפואי גדול וחשוב גם כן.

ב. ב"כ הרופא טען, שהרופא נענש בחומרה בגלל היותו עובד מדינה ואילו היה האירוע מתרחש ב"כללית", אזי לא היה נחקר ואולי היה לו קל יותר.

ישיבה 13.11.2022: עמוד 23 שורות "2-6" אגב, בשירות המדינה החוק להטרדה מינית לא חל, החוק להטרדה מינית חל, אבל המנגנון שבדק את הנושא של הטרדות מיניות הוא איננו מנגנון שחל למשל בשירותי בריאות כללית. נציבות שירות המדינה וזה מופיע דרך אגב בנוהל מקבלת תלונה, זה מועבר לאגף החקירות שלהם, הם אלה שמחליטים אם מדובר בהטרדה מינית כן או לא ועל בסיס ההמלצות שלהם מבלי שזה נבדק לא על ידי עובדת סוציאלית ולא על ידי כפי שדורש החוק אלא על ידי חוקרים של נציבות שירות המדינה, הם אלה שמחליטים אם זה מדובר בעבירה של הטרדה מינית או לא, לא אישה, לא גוף, לא שום דבר אחר כפי שמופיע בחוק. גברים מחליטים על זה אם זה הטרדה מינית או שזה לא הטרדה מינית. "לדעתי, עניין זה תמוה, שכן כפי שמצוין בחוזר מנכ"ל משרד הבריאות מספר 12/2022 מתאריך 21 בדצמבר 2022 "מניעה וטיפול בהטרדה ופגיעה מינית המתרחשת על ידי איש צוות רפואי במערכת הבריאות" בקישור https://www.health.gov.il/hozer/mk12_2022.pdf - הרי ככל שהאירוע

היה מתרחש ומדווח במוסד רפואי של הכללית - גם אז יש חובה לפי החוק והנחיית פרקליט המדינה לדווח ולחקור ולהעביר למשרד הבריאות ומשרד המשפטים, ולכן לא ברור הטיעון שהרופא אולי נענש יתר על המידה בשל היותו דווקא עובד בשירות המדינה. כמצוין בחוזר המנכ"ל שלעיל בסעיף 7: "חובת דיווח ליועץ המשפטי לממשלה (עובדים שאינם עובדי מדינה):

7.1 בהתאם להוראות סעיפים 268-269 לחוק העונשין התשל"ז 1977, ולהנחיית פרקליט המדינה מספר 14.23 קיימת חובה לדווח ליועץ המשפטי לממשלה ו/או לב"כ במשרד המשפטים-להלן "האחראי במשרד המשפטים" מיד עם פתיחתו או קיומו של הליך משמעותי

7.2 במקרים של חשש לעבירה של הטרדה ו/או פגיעה מינית, שדינה מאסר 3 שנים ומעלה. בין עבירות אלה נכללות: הטרדה מינית הכוללת התנכלות, מעשה מגונה, מעשה סדום, אינוס, בעילה אסורה בהסכמה ועוד.

7.3 האחראי במשרד המשפטים רשאי להורות על הפסקת הליך משמעותי, אולם ניתן להמשיך בבירור המידע או התלונה עד לקבלת הוראות אחרות על ידי האחראי במשרד המשפטים.

וגם בסעיף 6.2 בחוזר: "מוסדות שאינם ממשלתיים: על כל מוסד חלה האחריות לטפל בתלונות, בסיום הטיפול בכל תלונה נגד בעל מקצוע רפואי מורשה שהוגשה ישירות למוסד, נבדקה בו, נמצאה עולה כדי הטרדה מינית על פי חוק, וננקטו כנגד הנילון הליכים משמעותיים לרבות החלטה על השעיה, סיום העסקה / התקשרות, יעביר מנהל המוסד או מי

מטעמו דיווח מפורט לממונה ארצית על אופן הטיפול, המוסד הרפואי מחויב בדיווח לממונה ארצית במשרד הבריאות במקרה של התפטרות לפני בירור תלונה. משרד הבריאות יברר את התלונה בכפוף להסכמת המלין/ה. כאשר תלונה לא התבררה עד תום מסיבות שונות כגון אם הנילון התפטר טרם סיום הבירור, יועבר לנציבות הקבילות במשרד הבריאות דיווח שיכלול את הפרטים הנדרשים ותיאור הנסיבות והסיבות שהובילו לכך שהבירור לא הסתיים."

ג. בית הדין של הנציבות התייחס בחומרה למעשים שתוארו בפניו, בדיון בהכרעת הדין: "במקרה דנן, מידת הפגיעה של הנאשם בכבודה של המתלוננת וביזויה היו בדרגות חמורות. ההטרדה המינית שביצע הנאשם אינה הולמת עובד מדינה, לא כל שכן רופא בכיר המועסק בבית חולים של משרד הבריאות. התנהגות מסוג זה פוגעת בתפקיד שרות המדינה, ובתדמית השרות בעיני הציבור ובאמונו". ובגזר הדין " בהכרעת דיננו קיבלנו טענות התביעה כי מעשיו אלה של הנאשם מהווים עבירות של הטרדה מינית לפי סעיף 4.... לחוק מניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998..." לפיכך, ב"כ הקובל בקיש להטיל 5 שנים הרחקה משירות המדינה, למרות שלא היה רלוונטי במילא לאור המעבר של הרופא לשירותי בריאות כללית, ולמרות שעברו 3 שנים - הרי בית הדין בנציבות לא ויתר הוסיף עוד שנה של הרחקה. זאת אומרת, גזר הדין של שנה – הוא בנוסף ל 3 שנים שכבר לא היה במערכת שירותי המדינה. זו לדעתי אמירה חשובה של בית הדין המצביעה על חומרת המעשים שתוארו בפניו. אין כאן גזר דין "פשוט" של הרחקה מהשירות לשנה אחת בלבד,

שאז במילא כבר לא רלוונטית לאור חלוף 3 השנים – אלא יש אמירה ברורה, שההרחקה משירות המדינה תהיה ל 4 שנים, לפחות ככל שזה תלוי בבית הדין של הנציבות. כלומר, בית הדין למשמעת של שירות המדינה וידא, שגם אם הרופא שסיים עכשו את התמחות-העל - ירצה לשוב לשירות המדינה - הוא עדיין בהרחקה מהשירות ולא יוכל להשתלב בו. מכאן - אם אכן לדעת הרופא לענישה הזו יש משמעות מעשית חמורה - מכיוון שייתכן ורצה/ירצה בחודשים הקרובים להשתלב שוב בשירות המדינה - תמוה שלא ערער על כך. בישיבה 8.2.2023 בדיון הוועדה שלנו - עמוד 33 שורות 10-3 :

"המדינה ביקשה לגזור עליו, זה מופיע בגזר הדין, עונש של, לפטר אותו הם כבר לא יכלו, כי הוא כבר לא היה בבית החולים, הוא כבר לא היה שייך יותר לשירות המדינה, לפסול אותו או להעניש אותו בפנסיה, גם זה לא היה, כי הוא רחוק מזה מרחק מזרח כמערב, אבל העונש היחיד שאותו הם יכלו להביא לידי ביטוי היה בפסילתו מלשרת בשירות המדינה. המדינה דרשה עונש פסילה של חמש שנים משירות המדינה"

ד. למעשה, מאז המעשים, המעבר לבית חולים אחר בכללית ואפילו הפרסום שהיה באוגוסט 2022 - באתר נציבות שירות המדינה הפתוח לציבור ובאינטרנט בעיתון YNET - הרופא העיד בפנינו, שלמעשה המשיך וממשיך בעבודתו כרופא עד עצם היום הזה. כך שלא ניזוק באופן ממשי וקרוב לוודאי שאפילו פרנסתו לא נפגעה.

וגם

<https://www.ynet.co.il/news/article/sy6sd4zcg>

<https://www.gov.il/he/departments/legalInfo/g103-20>

ה. לא היה ערעור על פסק הדין וגזר הדין של בית הדין בנציבות לבית

המשפט המחוזי, ולמעשה - הרופא קיבל את פסק הדין וגזר הדין.

ו. ב"כ הרופא טען בפניו, שלא ידע שיש דין משמעותי במשרד הבריאות

על פי פקודת הרופאים לאחר בית הדין בנציבות, אולם אני מביעה

פליאה על כך – שכן נציג משרד הבריאות נכח בדיונים בבית דין

המשמעותי בנציבות והצטרף לבקשת הענישה. מגזר הדין: "לאורך

תקופה בלתי מבוטלת חלה התדרדרות בדרך התנהגותו של הנאשם

שהטריד את המתלוננת באופן מילולי, מספר פעמים, באופן חוזר

ובהזדמנויות שונות. המתלוננת העידה על הקשיים שחוותה עקב

התנהגות הנאשם, ועל השפעת מעשיו על חייה האישיים והתנהלותה

בעבודה. בין הנאשם למתלוננת התקיימו פערי מעמדות משמעותיים;

מדובר בהטרדות מיניות מצד רופא כלפי עובדת זוטרה, וחומרתן

מתחדדת עקב הפערים האמורים. יש ליתן את הדעת גם על סביבת

העבודה המשותפת בה עבדו הנאשם והמתלוננת ועל אופי מקום

העבודה. עיני מטופלים ועובדים במחלקה נשואות למי שממלא

תפקיד רופא." גם עמדת משרד הבריאות הובאה בגזר הדין:

המשרד רואה בחומרה את התנהגותו של הנאשם, ומצטרף לעמדתה

העונשית של התביעה. "" ומהישיבה בוועדה שלנו ב 13.11.2022

עמוד 7 שורות 12-7: "אחרי שנגמר, בזה נגמר, הוא גזר את דינו

בית הדין כמובן שבטיעונים לעונש עלתה העובדה שהוא כבר לא

עובד בבית החולים, הוא סיים את עבודתו בבית החולים מאז עברו

התקדמות, אנחנו מדברים על לפני לא מעט שנים הסיפור הזה קרה

ואז הגיע פתאום הקובלנה. "" לא ברורה ההפתעה, שכן כפי שהפנו

בדיון את תשומת ליבנו לפרסום בעיתון, הרי ב YNET ב 10

באוגוסט 2022 - יומיים לאחר גזר הדין בנציבות ועדיין בטווח של

30 יום לאפשרות ערעור: " תוצאות ההליך המשמעת דווחו על ידי

אגף המשמעת לתובע הראשי של יחידת הדין המשמעת במשרד

הבריאות". בקישור שלעיל.

ז. אומנם נגזר על הרופא בבית הדין למשמעת בשירות המדינה פסילה

משירות המדינה - שהיא בתוקף עד אוגוסט 2023 למעשה, ונכון כי

יצטרך להצהיר על פסילה זו גם בעתיד בפניה למכרז בשירות המדינה

– ועם זאת, **אין זה פוסל אותו אוטומטית לזכייה בתפקיד במכרז,**

מתוך הראייה שאנו רוצים להאמין, שרופא שהשלים את העונש, והפנים

את מעשיו - מבין את כובד אחריותו ולא יתנהג כך שוב.

ח. ויתרה מזאת - רוב המערכת איננה ממשלתית ופוטנציאל ההשתכרות

הוא גבוה יותר לעיתים - דווקא בארגונים שאינם ממשלתיים, ובמיוחד לבעל התמחות הן ברפואה פנימית והן ברפואה דחופה - כפי שעמד על כך גם ב"כ הרופא, שהרי מדובר בהתמחות מבוקשת מאד -

i. אפילו אם ייבחר לעבוד רק בבתי חולים: לפי נתוני הלמ"ס ב 2022: מתוך 313 בתי חולים בישראל מכלל הסוגים, הרי רק 24 הם בבעלות ממשלתית (כולל 2 שהם בבעלות עירונית-ממשלתית).

https://www.cbs.gov.il/he/publications/doclib/2022/3.shnatonhealth/st03_18.pdf

ii. בקופות החולים - כולל שירותי רפואה פנימית, אשפוזי יום

בקופות, ורפואה דחופה במוקדי הקהילה של קופות החולים

iii. מוסדות ושירותים רפואיים פרטיים: בתי חולים - כלליים

גריאטריים ושיקומיים - פרטיים ברובם, וחלקם המועט הוא של

קופות חולים כללית מכבי ומאוחדת שאינן ממשלתיות כמובן,

מרפאות פרטיות ומרפאות של קופות החולים, מוקדים ובמיוחד

מוקדים לרפואה דחופה המופעלים ע"י חברות פרטיות (טר"מ,

ביקור רופא וחברות פרטיות גם באיזור מגוריו בגליל) , חברות

פרטיות למתן טיפול בית וחלופת אשפוז חריף בבית המטופל,

וחברות אמבולנסים וטיפול רפואי דחוף

iv. עוד 67 מוסדות מוכרים לטיפול בגמילה מסמים - כמחצית אף

באשפוז, וגם 53 יחידות יום בקהילה (לפי דו"ח משרד הבריאות

"מוסדות האשפוז והיחידות לאשפוז יום בישראל 2021").

v. ואפילו בתפקיד ניהול רפואי בכלל המערכת הציבורית

והפרטית - (-) למעט הממשלתית כמובן בתקופת הפסילה

שתסתיים בחודשים הקרובים במילא) , וכולל ב' 22 מחוזות 4

קופות החולים

vi. וכמובן, שעומדת לו האפשרות להקים בעצמו מרפאה פרטית

לשירותי רפואה פנימית ואף לשירותי רפואה דחופה, כפי

שנעשה ע"י רופאים ברחבי הארץ שמוכרים מנוי פרטי

לשירותים אלה ואין בכך צורך ברישוי או ברישיון כלשהו ממשרד

הבריאות , למעט רישיון רופא בתוקף .

ט. לפיכך, העונש שקיבל מטעם נציבות שירות המדינה הינו באופן מעשי

- בעל פוטנציאל נזק קטן , אם בכלל.

32. תכלית ההליך המשמעתי הנוכחי נובע מפקודת הרופאים ומהראיה

של המעמד המיוחד שיש לרופא בחברה, הצורך בהתנהגות הולמת

של רופא, כדי להשרות אמון בו לצורך קבלת טיפול רפואי , שהינו

אינטימי באופיו , ולשמש דוגמה למופת לתלמידיו ולאנשי צוות

נוספים, ולקיחת אחריות אישית. המטרה היא שמירה על השם הטוב

של המקצוע, על האמון הציבורי, הגנה על בריאות הציבור והרתעת

רופאים מפני ביצוע מעשים שאינם הולמים. כאמור, בפסקי הדין

שהוזכרו בפנינו - כדוגמת פסק דין בערעור אזרחי 1079/04 בעניין ליבין

ליאור נ' שר הבריאות, ובית המשפט העליון קבע שהשיקול המרכזי

בהליכים משמעתיים שבנדון הם השיקול של ההגנה על האינטרס של

הציבור ושמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור

ברופאים. ובשל האופי המיוחד של ההליך המשמעתי, נפסק כי בהליכים

מסוג זה, השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעבריו המשמעת העומד בפניהם הם עניין משני שיש לשקלו אם בכלל. כלומר, כל החלטה של הוועדה הזו מהווה התוויה, מעין סטנדרט מקצועי, והינה מעבר לשיקול הספציפי של הרופא.

33. לאור , היעדר פסיקות עבר של מקרים הדומים באופי האירועים, הבוטות והחומרה, משך האירועים והמיקוד הברור באדם מוחלש והנתון להשפעתו – למרות שהנפגעת התנגדה ולמרות שעמיתיו מחו על התנהגותו - ופוטנציאל הנזק במעגל הרחב יותר - המידי והעתידי – הן לכלל הצוות במחלקה והן להכשרה הרפואית המקצועית ולדוגמה שניתנה לתלמידיו על התנהגות רופא בישראל , הן לאפשרות של סיכון בריאות המטופלים ופגיעה ביחסי העבודה בינו לבין כלל הצוות וחשש מפניו במהלך תקופה זו - ראוי , שלאור הנימוקים לעיל, העונש יהיה לפחות למשך 6 חודשים. לנוכח התנהגותו המבזה והמשפילה שיש להוקיעה בחומרה וללא כל סלחנות והקלה, ולפחות בהלימה למשך התקופה הנידונה שבה פגע באופן ישיר בעובדת המחלקה.

34. לדעתי, עונש של התלייה למספר חודשים בודדים איננו מידתי ומרתיע - ועלול להיווצר חס וחלילה הרושם במערכת, בסביבתו וגם על ידו - שיצא אולי לחופשה מעט ממושכת או השתלמות, של חודש-חודשיים ואפילו שלושה. אפילו ב"כ הרופא שאומנם ביקש רק נזיפה כעונש מידתי הולם ומרתיע לדעתו – טען בישיבה בפברואר 2023 עמוד 37 שורות 1-7: " דווקא נזיפה היא העונש ההולם בנסיבות העניין, היא העונש ההולם, משום שמה יצא מהתליית רישיון של חודש? שהוא לא יעבוד ויפסיד משכורת? מה זה

ייתן? קח לו את הרישיון לשלושה חודשים, מה זה ייתן? איזה אפקט מרתיע יש לזה, פרט למה?"

35. יתרה מזאת, בתקופת ההתליה לא נשללת ממנו אפשרויות העסקה ופרנסה – שלא כרופא מורשה. הוא יוכל לעסוק במקצועות אחרים שלא נדרש להם רשיון. כמו כן, לא ניטלת ממנו השכלתו הרפואית אלא ניטלת הרשות להשתמש בתואר "רופא" ולעסוק ברפואה - הוא יכול לדוגמה לייעץ על סמך השכלתו המקצועית לחברות הזנק "סטרטאפ", אולם הוא אינו מורשה להיות חלק מהסביבה הטיפולית והצוות המטפל, ולא יכול להשתמש בתואר רופא ולגרום להטעיית הציבור.

36. ואכן, יש מחיר להתנהגות שאינה הולמת רופא!

37. לנושא חילוקי הדעות למשך ההתליה: שמעתי בדיונים וקראתי שוב בתמלול את גישתו של ב"כ הקובל, והתפלאתי על הפער בין דבריו הנחרצים על תכלית עבודת הוועדה לבין בקשת העונש הראוי לדעתו, במיוחד כאשר דברים אלה מהווים בסיס לחוות הדעת של נציג היועצת המשפטית לממשלה בסוגיה זו. כפי שהוצג בפנינו, התכלית של הליך זה, במיוחד בתקופה בה אנו דנים – המאה ה-21, בה ידוע לכל כי התנהגות מסוג זה איננה מקובלת, ויש להוקיעה – היא חיזוק האמון בטיפול הרפואי שייקבע לפי הצורך הרפואי ועבודת הצוות הטובה וחופשית ממורא ומכוונת לטובת המטופל בלבד, ויצירת סביבת עבודה מכבדת וראויה לכולם, לרבות למוחלשים, לכפופים לנו ולבעלי מאפיינים שונים מאתנו. א. בישיבה בוועדה בתאריך 8.2.2023 עמוד 23 שורות 14-17: "אנחנו רק צריכים להבין שהענישה המשמעתית נועדה בין היתר לשמור על

השם הטוב של המקצוע, על האמון הציבורי, להגן על בריאות הציבור ולהרתיע רופאים מפני ביצוע מעשים המהווים עבירת משמעת."

ונסמך על פסק דין של בית המשפט העליון: עמוד 24 שורות 4-14: "פסק דין בערעור אזרחי 1079/04 בעניין ליביו ליאור נ' שר הבריאות, .. בית המשפט העליון כתב שהשיקול המרכזי בהליכים משמעתיים שבנדון אלו השיקול של ההגנה על האינטרס של הציבור ושמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים. הם ממשיכים ואומרים שלפיכך, בגלל האופי המיוחד של ההליך המשמעתי, נפסק כי בהליכים מסוג זה, **השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעברייני המשמעת העומד בפניהם הם עניין משני שיש לשקלו אם בכלל.**" וממשיך, עמוד 24 שורות 23-19 עמוד 25 שורות 9-1: " עוד פסק דין מעניין מבית המשפט העליון, קצת יותר ישן, 50/91, ערעור אזרחי, דוקטור אדגר סבין נ' שר הבריאות, ושם גם כן אותו דבר שהם אומרים שהמסר, כדי להעביר מסר לנקבל, לאנשי מקצוע וגם לכלל הציבור באשר לסטנדרט ההתנהגות של מקצוע הרפואה. הם נכנסים ביתר פירוט והם אומרים **שמה השיקולים שבאופן ספציפי הוועדה צריכה לשקול? זה חומרת הסכנה הנשקפת לציבור מהישנות מעשיו של הרופא, גם הערכים וצרכים ואינטרסים לגיטימיים אחרים עליהם באה ענישה משמעתית מקצועית להגן. בין אילו ניתן למנות את אינטרס ההרתעה הכללית, את הצורך בשמירה על כבוד המקצוע ואת אמון הציבור במקצוע, וגם כן הם חוזרים על זה וזה צריך להיות**

מסר לציבור, כי זה מהווה איזשהו סטנדרט התנהגות המקובל

במקצוע."

ב. עמוד 27 שורות 19-23 עמוד 28 שורות 1-16: "אם כך הדבר, לאור

כל הנימוקים לעיל נראה כי אין להקל ראש בעבירות הנקבל ויש

להתחשב בכך בגזירת עונשו. בעצם בסיכום, הנקבל מואשם בהערות

מיניות בלתי הולמות לעובד אחר. התנהגות זו אינה רק לא אתית ולא

מקצועית, אלא היא גם מהווה פגיעה בזכותה של הקורבן למקום

עבודה בטוח ומכובד. הנקבל כאיש מקצוע, רופא מורשה, נדרש

לעמוד בסטנדרט גבוה של התנהגות. היה עליו להיות מודע להשפעת

מעשיו על הקורבן ועל סביבת העבודה. במקום זאת בחר הנקבל

לעסוק בהתנהלות שאיננה רק משפילה, אלא אף יצירת סביבה

עבודה עוינת עבור הקורבן. בהתחשב בעמדת הסמכות והאמון של

הנקבל כרופא, חובה אשר הוועדה תשלח מסר ברור כי התנהגות

מסוג זה אין לה מקום, וכי על הנקבל לתת דין וחשבון על מעשיו ועל

השפעתם על הקורבן ועל מקום העבודה. לפיכך, אני מבקש מהוועדה

להטיל על הנקבל תקופת התליה של חודש אחד בהתייחס

להתנהגותו ועל מנת למנוע אירועים דומים בעתיד. מקרה זה יבהיר

לכל אנשי מקצוע והמורשים, התנהגות בלתי הולמת כזאת לא תעבור

לסדר היום, וכי לקורבנות על התנהגות כזו יש זכות למקום עבודה

בטוח ומכובד.

38. מכאן, לאור, חומרת העבירות המיוחסות לרופא הבכיר, אשר שינה את

התנהגותו המכבדת בהיותו מתמחה זוטרי להתנהגות פוגענית – לאחר

שהפך להיות מתמחה בכיר ו "תפס בטחון" - וההתמקדות הממושכת

והעקבית שלו באישה מוחלשת ממנו ודווקא בה, ובעודו משמש כמורה ודוגמה ומופת לאחרים – שעיניהם אמורות להיות נשואות אליו וללמוד ממנו – ולראייה הדוגמה השלילית שנתן לסטודנטיות שצחקו ויתכן והתרשמו ש"זה בסדר", והפגיעה האפשרית בהכשרה הרפואית של הסטודנטים והרופאים המתמחים, והפגיעה האפשרית בטיפול בחולים שהיו תחת אחריותו, ואי הבנת הנזק ביצירת הסביבה הרעילה אשר יצר – גם כאשר עמיתים לעבודה ביקשו שיחדל והתנגדו לכך – וכל זה כאשר מתקיימים יחסי השפעה שלו והעדפתו הברורה לעין כל ע"י מנהל המחלקה – והיעדר הרושם גם עתה בחלוף הזמן לאחר התקופה המדוברת, שהרופא אכן מודה מתוך הפנמת חומרת מעשיו והתנהגותו הפוגענית והמזיקה, חרטה עמוקה והבנת חומרת התנהגותו והאופן הלא הולם שלה - ולא מתוך הרצון לקבל עונש קל יותר – אני חושבת שיש הכרח להטיל עונש משמעותי ומרתיע.

39. מכיוון שלא הובאו בדיונים מקרים דומים, של הטרדה מילולית מתמשכת וחמורה שהופיעה כאשר הרופא התקדם במעמדו וכוונה לעובדת זוטרה הנתונה להשפעתו, בדקתי בהחלטות קודמות המפורסמות באתר הממשלתי, תחת "החלטות ועדת דין משמעתי - משרד הבריאות", וקיים טווח של מינימום חודשיים התליית רשיון בנוסף לעונשים שנגזרו על הפוגע בבית משפט השלום - אח שנשפט בשל אירוע חד פעמי במתלוננת יחידה שהיתה מטופלת עם אופי הטרדות שעל פניו היו פחות חמורות באופיין ובאמירות מאשר במקרה הנידון, תוך לקיחת אחריות מידית ועקבית בבית המשפט וגם בבית הדין למשמעת בנציבות, וגם בוועדה במשרד הבריאות; דרך התליית רשיון לרופא שניים ל 3 חודשים עקב אירוע חד פעמי של הטרדת סייעת מחליפה, תוך התחשבות בגילו המתקדם ובעונשים שנגזרו עליו ע"י בית המשפט; ודרך התלייה של 4 שנים

וסילוק מהצבא של רופא שיניים שהטריד חיילות וסייעות במרפאה , למרות שהיה אב ל 3 ילדים וגם נשפט ע"י בית דין צבאי ; ועד התליית רשיון לצמיתות של אח שהטריד 10 שנים כ 13 אחיות וכוח עזר שהיו תחתיו וסירב לקחת אחריות על מעשיו.

א. דין משמעת ב 2013 כנגד האח ראדי קבלאן אשר הטריד באופן מילולי וללא מגע מטופלת אחת ויחידה במחלקת אא"ג עם הצעות ורמיזות מיניות חוזרות ("את המלאך שלי" ... את כזו חמודה.. מה יש לך חבר") שהיתה בנוסף "קורבן חלש" (חיילת בודדה) למרות התנגדותה, והוא הביע מידית אחריות על מעשיו וחרטה כנה בכל 3 הערכאות שנידון בהן, כולל בית משפט השלום (נגזרו עליו 3 חודשי מאסר בפועל בעבודות שירות, 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים ופיצוי כספי למתלוננת), בית הדין המשמעת של עובדי המדינה פסק נזיפה חמורה, הורדה בדרגה למשך 4 חודשים והפקעת משכורת והשעיה בפועל – שנתיים, ועדת המשמעת במשרד הבריאות המליצה להטיל עליו 6 חודשי התליית רשיון, ובשקלול העונשים שקיבל – המליצה לבסוף על חודשיים התליית רשיון. מנכל משרד הבריאות קיבל את ההמלצה והיא אושרה גם בערר שהוגש לשופט.

<https://www.gov.il/he/departments/dynamiccollectors/disciplinary-action?skip=240>

ב. רופא שיניים ד"ר ישראל גלעדי , שעשה מעשה מגונה באירוע חד פעמי בעובדת תחתיו - סייעת מחליפה ב 2005 , הורשע בבית משפט השלום, ונגזרו עליו 7 חודשי מאסר על תנאי , עבודות שירות ופיצוי כספי בהתחשב בגילו המתקדם, ובדין המשמעת נשקלו גם נסיבות אישיות של טרגדיה אישית ובהתאם להמלצת הוועדה הותלה רישיונו ל 3 חודשים.

ג. ד"ר שלוחה פיצחדזה, רופא שיניים, אב לשלושה ילדים, שהיה מפקד מרפאה והטריד מינית את החיילות והסייעות במרפאה שעבדו תחתיו, במספר רב של הזדמנויות, נידון גם בבית הדין הצבאי ונענש בצבא, ובנוסף זייף מסמכים – ובדין המשמעתי במשרד הבריאות – בתחילה כפר ולאחר מכן הודה באישומים, והוטלו עליו 4 שנים של התליית רשיון, שגרמו לסילוקו מהצבא

<https://www.gov.il/he/departments/dynamiccollectors/disciplinary-action?skip=320>

ד. דין משמעתי של האח מוחמד מואסי, שהיה סגן האחות הראשית במחלקה נפרולוגיה והטריד מינית 10 שנים כ 13 אחיות וכוח עזר מוחלשות שעבדו תחתיו, ומאחר וחששו להתלונן במשטרה – הוגשה קובלנה לבית הדין למשמעת של נציבות שירות המדינה, הוא הכחיש באופן גורף, ולאחר שמיעת העדויות – בית הדין קיבל את גרסת המתלוננות כמהימנה בעוד גרסת הנקבל "שקרית וכוזבת" והוא נידון לנזיפה, פיטורים משרות המדינה, פסילה מהשירות עד גיל 70, ואי מתן גימלאות. ובנוסף, בדין המשמעתי במשרד הבריאות – ב"כ הקובל ביקש התליית רשיון לצמיתות, אולם הוועדה התחשבה בגילו המתקדם ובפגיעה המשפחתית ובשיקום שחל בהתנהגותו ופסקה 10 שנים התלייה, אולם מנכ"ל משרד הבריאות החמיר והתלה את רישיונו לצמיתות, הוגש ערר, וההחלטה אושרה ע"י השופט, ורישיונו נשלל לצמיתות.

https://www.gov.il/he/departments/dynamiccollectors/disciplinary-action?skip=0&person_disciplinary_action=%D7%9E%D7%95%D7%90%D7%A1%D7%99

40. דברי השופטת פרוקצ'יה בבית המשפט העליון בע"א 10979/04 ליביו לאור:

"השמירה על טוהר המידות בתחום עיסוק זה איננה מסתכמת בדאגה לתקינות פעילות המערכת הרפואית ביחסה לרשויות הציבור האחרות ובשמירה על אמון הציבור בה. ניקיון כפיו של העוסק ברפואה וטוהר פעולתה של המערכת הם **תנאי הכרחי גם לקיומה של רמה רפואית מקצועית ראויה המקרינה במישורן**

על שלום האדם ועל חיי אדם" – הדגשה וסימון שלי.

א. אני מניחה, שעמדת ב"כ הקובל ועמדת נציג היועמ"שית נובעים מהיעדר היכרות מעמיקה עם תהליך ואופי ההכשרה הרפואית הקלינית שהינה בתוך הסביבה הטיפולית, והקרבה ההכרחית הנוצרת בין אנשי הצוות - **אשר מחייבים הקפדה יתרה שבעתיים** – כדי לאפשר פתיחות **מקצועית** וטיפול ראוי ובטוח בחולים הנמצאים תחת אחריותם. בדומה, גם הכשרת הסטודנטים והמתמחים מחייבת שהייה בקרבה משמעותית, ביחידות, הן בדיון על מטופל והן בבדיקת המטופל – וגם בשעות בלתי שגרתיות ובנוכחות מועטה של אנשי צוות אחרים – וגם כולל בלילות ובתורנויות - אולם הרופא הנידון פגע באופן בוטה ודרס ברגל גסה - למרות התנגדויות של המזכירה והרופאה - בתנאי הבסיסי להיווצרות קרבה כזו – **אמון**.

41. לפיכך, **לאור זאת שגם משרד הבריאות רואה חשיבות עליונה** בשמירת

הסביבה הטיפולית בכלל מערכת הבריאות, כבטוחה, מכבדת ונטולת הטרדות מיניות מילוליות או פיזיות - ודורש מארגוני הבריאות לנקוט באחריות ובמדיניות של אפס סובלנות כלפי כל התנהגות העלולה להתפרש כהטרדה מינית, לעודד תלונות של מי שנתקל בהטרדה כזו ולתמוך ולהגן על המלינים והמלינות –

במיוחד מכיוון, שמערכת הבריאות ייחודית בכך שהיא מורכבת מארגונים המעניקים טיפול רפואי בשגרות עבודה הכוללות, משמרות, היררכיה ויחסי כוחות בהכשרת צוותים - כמופיע בחוזרי המנכ"ל הרלוונטיים, ויש צורך באמון רב בכלל מרכיבי הטיפול כדי לאפשר לאנשים להיבדק ע"י רופאים, וחשוב להעניק לרופאים ולרופאות ואנשי צוות שהינם זוטרים יותר – סביבת עבודה מכבדת ומקצועית והולמת וגם כאשר הם נדרשים להיות לעיתים קרובות בקרבה פיזית משמעותית - במטרה לעבוד יחד **כצוות לטובת המטופל** – ולאור חומרת המעשים, עקביותם, והתרחשותם בעת היות הרופא בכיר דווקא ומבוגר יותר – והשפעתם, והצורך בענישה משמעותית והרתעה – **אני בדעה נחרצת שיש להטיל משך התלייה ארוך יותר באופן משמעותי מאשר הערכת ב"כ הקובל**, **אשר גם היוותה בסיס למשך ההתליה בעמדת נציג היועמ"שית.**

42. **בנוסף** לעונש ההתליה של **לפחות 6 חודשים**, ולא במקום כמובן - אני מצטרפת להמלצה להטיל גם עונש של נזיפה כמוצע על ידי נציג היועצת המשפטית לממשלה.

ד"ר יעל אוריון - נציגת הסתדרות הרופאים

43. מעבר למקרה הקונקרטי של ד"ר חמוד שאני מקווה שלמד את שיעורו יש ערך הצהרתי והרתעתי בעונש יותר כבד. העונש צריך לשקף לכל ציבור הרופאים שמרופא מצופה התנהגות בסטנדרט מוסרי גבוה גם כשאינה מול מטופלים. התנהלות כפי שהייתה לד"ר חמוד פסולה מיסודה ומהווה עברה חמורה.

44. אני מצטרפת לחוות דעתה ולהמלצתה של יו"ר הוועדה.

סיכום ההמלצה

45. **בדעת רוב** אנו ממליצות לכב' השר על התליית הרישיון של הנקבל לפרק זמן של

לפחות 6 חודשים. **דעת המיעוט** הינה להסתפק בהתליית הרישיון למשך

חודשיים .

46. **בנוסף, דעת הוועדה הינה להמליץ להטיל על הנקבל - גם ובנוסף, ולא במקום**

- אמצעי משמעת של נדיפה .

47. **בדין וחשבון** שהבאנו לעיל השתדלנו לפרוש בפני בעל הסמכות את מירב

השיקולים והנסיבות לשם קבלת החלטה נכונה . על סמך כל אלה יעשה איפוא בעל

הסמכות כחוכמתו .

ניתן היום, 19/4/23 , בהיעדר הצדדים .

ד"ר יעל אוריון
מ.ר. 23119
מנהלת מחלקה פנימית גריאטרית
מומחית ברפואה פנימית
המטולוגיה, גריאטריה ורפואה פליאטיבית
מרכז רפואי ת"א

1307 C. f. 0.1.1.1c

ד"ר יעל

**ד"ר איריס לייטרסדורף
אוריון**

נציגת הסתדרות

**יושבת ראש, נציגת המנהל הכללי
הרופאים**

אריה רוטר, עו"ד- נציג היועצת המשפטית לממשלה